ԺԵ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3889 — 17/29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1898 — 15 ՇԱՊԱՆ 1316 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

در علیه غازتهسی اداره‌سی (آروملق) در علیه غازتهسی

ՓՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK", Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ ար եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել՝ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ
» » » վեցամսեայ. 70 »
» » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրանկ
» » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստային թուղթ ընդունուի, 115 դրուշի թուղթ 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական բաշխարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի։
Մանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ԴՊՐՈՅԸ

Խարբերդ գաւառական այն քաղաքներէն է, ուր հայ տարրը ցոյց տուած է ճկուն մտքի յատկութիւններ։ Շրջակայ գաւառներուն հետ բաղդատմամբ Խարբերդցին ունեցած է յատուկ դիրք մը՝ կրթական և գրական տեսակէտով։ Խարբերդի դպրոցները արտադրած են ցարդ առանց աչակերտներ, որոնք կրնան մրցիլ նոյն իսկ Պոլսոյ հայ վարժարաններու ընթացարարներուն հետ, և քանի մը անա՛նց գրողներ ալ, որոնց գրուածքները մեր արդի գրականութեան մէջ գրաւած են իրենց յատուկ տեղը։

Իրաւ է որ այս քաղքին մէջ օտար հաստատութիւն մը, Ամերիկացիներու Գոլէճը, ունեցած է իր օգտակար արդիւնքները, սակայն պէտք է ըսել թէ տեղւոյն Հայերը շատ գովելի նախաձեռնութեամբ մը միշտ ջանք ըրած են այդ Գոլէճին մօտ պահպանել նաև հայ կրթական հաստատութիւններ։ Վերջերս փորձած էին իսկ հաստատել կեդրոնական վարժարան մը որ պիտի մատակարարուէր քաղքին չորս թաղերուն ծախքով։ Այդ վարժարանը բարձրագոյն ուսումնարան մը պիտի ըլլար, ուր պիտի կրթուէին չորս թաղերուն ալ տղաքը։ սակայն, դժբաղդաբար, այս դպրոցական միութեան խնդիրը չյաջողեցաւ։ Շատ մը Խարբերդցիներ իրենց տղաքն ու աղջիկները սկսան զրկել օտար վարժարաններ, որոնց նոր չէնքերն ու հրապուրիչ հանդէսները խայծի դեր կը կատարէին, այնպէս որ այսօր Խարբերդի Գոլէճին շրջանակին մէջ միայն, հարիւրաւոր տղաք կան։ Մնացեալներուն կրթական հայ հաստատութիւն մը հայթայթելու համար, բացուած էր հոն վերջերս, Ս. Կարապետի թաղին մէջ, երկսեռ դպրոց մը, զոր կը վարէր Յովհաննէս էֆէնտի Յարութիւնեան՝ մեր աշխատակից Թլկատենցին, որ իբր ուսուցիչ ալ նոյնքան գնահատելի եղած է, որքան իբր գրագէտ։

Մանչերու վարժարանին մէջ կը կրթուին 100 աշակերտ, նոյնչափ ալ աղջկանց վարժարանին մէջ, հինգ վարժապետով և երեք վարժուհիով։ Այս վարժարանին համար ծրագրուած է 10 տարիներու ուսմանց դասընթացք մը։ երեք տարի ծաղկոց, չորս տարի նախակրթարան և երեք տարի ալ բարձրագոյն նախակրթարան, որուն առաջին կարգը անցած սեպտեմբերին կազմուեր է արդէն։

Այս կրթական հաստատութիւնը, որ կարող ձեռքերու մէջ կը գտնուի, չի կրնար եղեր իր հարիւր եօթանասուն ոսկիի տարեկան պուճէին պէտքը հոգալ, ինչպէս կը լսենք։ Ս. Կարապետի բարձրագոյն նախակրթարանը նիւթական տեսակէտով չշարունակուելու վիճակին ենթարկուած է եղեր այսօր։ Ս. Կարապետի թաղական խորհուրդը, որուն չեն կրնար աջակցիլ միւս երեք թաղերը, որովհետեւ թաղականներու հասոյթները հազիւ իրենց ծախականներուն կը բաւեն, անճրկած և պարտքի տակ, պիտի հարկադրուի եղեր փակել վարժարանը։ Կը լսենք թէ տեղական օգնութիւններէ յուսահատ, Թաղ. խորհուրդը դիմեր է Ս. Պատրիարք Հօր, գոնէ երկու տարուան համար դրամական աջակցութիւն մը խնդրելու, որպէս զի ասով կարենան ապագային համար հասոյթի նորագոյն միջոցներ հայթայթել և ապահովել վարժարանին գոյութիւնը։

Ուղղակի Ս. Պատրիարք Հօր եղած այս դիմումը կը յուսանք թէ նկատողութեան պիտի առնուի։ Եթէ գաւառային ազգաթիկ վարժարաններու խնամակալութիւնը ունենար նիւթական լայն միջոցներ, տարակոյս չի կայ թէ պիտի փութար այս աջակցութիւնը չզլանալ Խարբերդի պէս բազմահայ և ընդունակ կեդրոնի մը։ Սակայն որովհետեւ խնամակալութեան նիւթական միջոցները թոյլ չեն տար իրեն բան մը ընել այս մասին, փափաքելի է որ Պատրիարքարանը իբր բացառիկ պարագայ մը յատուկ նըպաստ մը սահմանէ գաւառի այս կրթական գործին, մանաւանդ որ խնդրուած աջակցութիւնը միայն երկու տարուան համար է։

Թող չըսուի թէ այս տեսակ աջակցութիւն մը գէշ օրինակ կ'ըլլայ ուրիշ գաւառներու։ յայտնի է թէ Խարբերդ իբր յառաջդիմասէր և կրթասէր կեդրոն, իրաւունք ունի մասնաւոր հոգածութեան։

Այն պահուն ուր օտար վարժարանները ամէն կողմ կը բազմանան և օտար կրթութիւն մը կը տրուի մեր գաւառացի տղոց, և մանաւանդ Խարբերդ կը լեցուի միսիոնարական և լատինական հաստատութիւններով, կրօնական տեսակէտով ալ անհրաժեշտ պէտք մըն է անշուշտ որ Խարբերդի մէկ կարեւոր մասը չզրկուի իր ազգային միակ կրթական հաստատութենէն, որ մրցման տարր մը կընայ ըլլալ օտար կրթութեան դէմ։ Առանց կրօնամոլ ըլլալու և գաղափարակից անանց՝ որ չարիք մը կը նկատեն օտար հաստատութեանց հիմնարկութիւնը գաւառներու մէջ, կը մտածենք թէ անոնց մօտ պէտք է պահպանենք նաեւ մեր կրթական հաստատութիւնները և չթողուն որ նիւթական առժամեայ անձկութիւններ պատճառ ըլլան անոնց իսպառ խափանման։ Կրօնական տեսակէտով ալ ուրեմն կ'արժէ նկատողութեան առնել Խարբերդէ եղած այս դիմումը։

Հ. Ա.

ՆԱՄԱԿ ԲԱՐԻԶԷՆ

ՍՕՐԻՍ ՏՕՆԷԻ ՆՈՐ ԹԱՏԵՐԱԽԱՂԸ. «ՇԱ ՆՈՒԱՌ»Ի ԿԱՊԵԼԱՆ. ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.—ԱՏԷԼԻՆ ԲԱԹԹԻ ԵՒ ԻՐ ԵՐՐՈՐԴ ԱՄՈՒՍԻՆԸ ԹԱՏՐՈՆ ՎԱԿՕՆԸՐԻ. ՆՈՎԷԼԼԻ։

ԲԱՐԻԶ, 24 դեկտեմբեր.

Վերջին շաբթուն մէջ, Բարիզի արուեստագիտական աշխարհին խօսակցութեանց գլխաւոր նիւթ եղած է Պ. Մորիս Տօնէի մէկ կատակերգութիւնը, Ժօռժէք Լբմհօնիի, որ ներկայացուեցաւ Վօտվիլ Թատրոնը։ Խաղը մանրակրկիտ ու խղճամիտ ուսումնասիրութիւն մըն է կնոջական սրտին։ Նիւթը սովորական է, որովհետեւ մինչեւ հիմայ գրեթէ ամէն բան ըսուած է կիներին խարդ էրկիներուն վրայ։ Պ. Տօնէ իր այս երկին մէջ ուզած է ցոյց տալ կնոջ ըմբոստումը այն վայրկեանին իսկ, ուր առաջին տարակոյսը կը ծագի իր մտքին մէջ։ Խաղը, ծայրի ի ծայր, լեցուն է սրամտութեամբ, երգիծանքով, բառախաղերով և նկարագրեր ու սուր դիտողութիւններով։ Հեղինակը, կնոջ սրտին հոգեբանական ուսումնասիրութիւնը ըրած է հոն, ներկայացնելով նաեւ բարքերու զուարճալի պատկերներ՝ անմիջական հեղինակութեամբ։ Չեմ ուզեր նիւթը երկարօրէն պատմել ձեզ։ բայց կ'արժէ որ հեղինակը ճանչցնեմ, որովհետեւ Ֆրանսական արդի գրականութեան, նորութիւն, ամէնէն ինքնատիպ դէմքերէն մէկն է Մորիս Տօնէ։ Դեռ տասը տարի առաջ անծանօթ մըն էր այս հեղինակը որուն երկու երկերը մանաւանդ, Amants և La Douloureuse, երկու հրաշակերտներ, դասած են զինքը այսօր նորերու դպրոցին երիտասարդ վարպետներուն կարգը։ Տօնէի առաջին հանդրուանը դէպ ի փառ՝ Շա Նուառը եղաւ, այն նշանաւոր թատերասրահը որ քանի մը տարի առաջ Բարիզի ամէնէն գրաւիչ նորութիւնն էր և ուրկէ անցած են արդի գրողներէն ոմանք։ այս հաստատութիւնը, զոր Բարիզ եկողչատ մը Հայերն ալ դացած են այցելել, փոքրիկ թատերասրահ մը ուներ, շատ փոքրիկ, մեր հեղալին մտեցող, ուր կը տրուէին մանրադիտական ներկայացումներ, ուր դերասանները՝ անշունչ խամաճիկներ, մեքենական նուրբ ճարտարութեամբ մը կուտային իրականութեան պատրանքը, բնական շարժուձեւերով և խօսակցութիւններով զորս կը վարէին քանի մը ճարտասան խօսողներ, որոնք ետքը անուն մը պիտի ունենային գրականութեան մէջ։ Շա Նուառը ժամանակին բոլոր Բարիզը սեսու իր անձուկ սրահին մէջ, մտքի և գրամի ազնուապետութիւնը, և նոյն իսկ Մէն-Ժէռմէն արուարձանին բնակիչներէն բուն ազնուականներ չարհամարեցին հոն երթալ և ծափահարել այս նորօրինակ արուեստագէտները։

Ուրիշ առթիւ, կը խոստանամ աւելի մանրամասն գրել ձեզ այս նշանաւոր թատերասրահին վրայ. այսօր կը բաւականանամ յիշելով թէ Տօնէ Շա Նուառի առիւծներէն եղած է նախ։ 1889ին, հոն հրապարակաւ երեւցած է առաջին անգամ այս յաղթ երիտասարդը, պղնձագոյն դէմքով, ժպտուն խոշոր աչքերով, ծաղրոտ ու միանգամայն զգայնոտ շրթունքով։ այն ատեն Շա Նուառը պզտիկ կապելայ մըն էր դեռ. իր հանդիսատեսներուն թիւը սահմանափակ էր։ Տօնէ կ'արտասանէր հոն իր հեղինակած սիրուն ոտանաւորները որոնք համակիր ընդունելութիւն կը գտնէին։ Այդ սրահին մէջ առաջին անգամ բանաստեղծ կը հաչակուէր այդ թատերագիր հեղինակը որ ետքէն այնքա՛ն արցունք պիտի թափել տար և այնքա՛ն խորունկ յուզում պիտի առթէր իր թատերախաղերով։

Թատերգական գրականութիւնը վերջերս այնքան կարեւորութիւն ստացած է Ֆրանսայի մէջ որ առաջարկուած է Խորհրդարանին՝ Գոլէժ տը Ֆրանսի մէջ այդ ճիւղին յատուկ դասախօսութիւն մը հաստատել, տարեկան 10,000 ֆր. վճարելով ուսուցչին։ Պ. Կիւսթաւ Վիզէ, որ հեղինակն է այս առաջարկին, յայտարարած է թէ այս պէտքը դէպի է՝ որովհետեւ վէպը այլ ևս չի գոհացներ Ֆրանսայի մէջ ընկերական ուսումնասիրութեանց պէտքը, մինչդեռ թատրոնը՝հոն՝անլիմիտելի դերախաղութիւն մը ունի բազդատմամբ ուրիշ եւրոպական ազգերու։ Հարկ է ուրեմն բացատրել, մեկնել գիտնականօրէն Ֆրանսացի հեղինակներուն թատերգութիւններն ու կատակերգութիւնները։

Բանի որ խնդիրը թատրոնի վրայ է, ըսեմ նաեւ թէ այս միջոցին Ատէլինա Բաթթի շատ խօսեցնել կու տայ իր վրայ, իբ. . . երորդ ամուսնութեամբ։ Այս անգամ, աշխարհաշէն երգչուհիին թեկնածուն միլիոնատէր ծերունի մը չէ, ոչ ալ թէնոր մը, այլ անկուտ երիտասարդ մը։ Իր անունն է Պատոն Ռօլֆ Սէտբոթրմ՝, շուէդացի ազնուական մը, ազուոր տղայ, լայն ուսերով, ոլորուած պեխերով և մարմնամարզի դասատու։ «Յաւիտենական ժիլիէթը» յաջորդ մը տալու համար իր մեռած Ռօսէռին, լաւագոյն ընտրութիւն մը չէր կրնար ընել, այն տարբերութիւնը մանաւանդ ուր ա՛լ կինն է որ իր երեսը կը դարձնէ դէպի երիտասարդները որոնք կը խուսափին իրմէ։ Լսենք, այս առթիւ, թէ Բաթթին չորս տարիէն իր վաթսունամեակը պիտի տնէ։

Թատերական ուրիշ նորութիւն մը, որ Ամերիկայէն կու գայ։ Անոնք որ Եւրոպա ճամբորդած են, տեսած են արդէն գիւղական-վակոնը և ճաշարան-վակոնը. բայց թատրոն-վակոնը դեռ մտածուած չէր։ Եանքիները այս գիւտն ալ ըրին։ Մտածեր են թէ մարդ միշտ տրամադիր չէ ճամբորդութեան ատեն կարդալու, ծխելու, շաղափաղիելու, և նոյն իսկ սիրաբանելու ուղեկից տիկիններու հետ։ Ասոր համար, Միացեալ Նահանգաց երկաթուղիներու մէկ ընկերութիւնը շինել տուած է մանաւոր վակոններ որոնք յատկացած են թատերական ներկայացումներու։ Թատերասրահը շատ ընդարձակ չըլլալով, տրուելիք խաղերը անոր համեմատ պիտի ընտրուին։ հանդիսատեսները ամէն մէկ կայարանէ պիտի կրնան թիկնաթոռի տոմս մը գնել։ Թատերասրահը շեղ յատակ պիտի ունենայ որպէս զի բոլոր հանդիսատեսները կարենան հետեւիլ ներկայացմանց։ Նուագախումբը պիտի բաղկանայ դաշնակէ մը, ջութակէ մը և սրինգէ մը որոնք միջնարարներու միջոցին պիտի նուագեն։ Աւելորդ է ըսել թէ կանանց համար գլխարկ կրելը բացարձակապէս արգիլուած պիտի ըլլայ։

Տեղն է յիշել եւրոպական թատրոնի մը մէջ վերջերս ձեռք առնուած միջոց մը, որ շատ գործնական կերպով կանանց անտանելի գլխարկներէն ազատեր է այդ հանդիսատեսները։ Թատրոնին տնօրէնը որոշեր է երկու մասի բաժնել սրահը, մէկ մասը՝ յատկացնելով այրերուն ու միւս մասը կիներուն։ Ներկայացման իրիկունը, կիները տեսնելով որ անկարելի պիտի ըլլայ իրենց՝ թատերասրահը դիտել գլխարկներու պատնէշին պատճառաւ, միաձայն հաւանութեամբ որոշեր են հանել իրենց գլխարկները և ծունգերներուն վրայ պահել զանոնք ներկայացման միջոցին։ Այս արմատական միջոցը պատիւ կը բերէ հնարամիտ տնօրէնին որուն օրինակին հետեւիլ կ'առաջարկեն թերթերը՝ Բարիզի թատրոններու բոլոր տնօրէններուն։

Այդ թատրոններուն մէջ, այս տարի ամէնէն յաջողներէն մէկը եղաւ Որնեսանսը, Սարա Պէրնարին թողած թատրոնը, ուր կը խաղայ այս միջոցիս խտացեալ մեծահաչակ դերասանը Նովէլլի։ Մեծ արուեստագէտ մըն է ան, որ տառամի և կատակերգութեան մէջ ճշմարիտ գերազանցութիւն մը ունի։ Նովէլլի անդիմադրելի է, գրեթէ բոլոր մտկի ընել կու տայ ինքզինքը, այնքան հմայիչ է իր արուեստը։ Շէյքսպիրի խաղերէն Շայլոքը իր լաւագոյն դերերէն մէկն է. այդ դերին մէջ Նովէլլի կը խաղայ «հմմոզումով». անոր հետ կը տառապի՝ կը հրճուի, կ'արտասուէ, ոչ մէկ վայրկեան կը թողու անոր մարմը. իր ամէն մէկ ակնարկը Հըրեայի մը ակնարկն է. ա՛լ կը մոռնաս թէ խաղացողի մըն է Նովէլլի և «Վենեսիկի վաճառականը» կ'ունենաս աչքիդ առջեւ, իր բոլոր գծածութեամբը։ Նովէլլի որ իր հետ ունի խաղացի ուրիշ արուեստագէտներ ալ, այս ձմեռուան թատերական մեծ նորութիւնն է Բարիզի մէջ։ Իրա՛ւ, քանի մը տարի առաջ Անդուան, զոր ճանչցաք Պոլիս ալ, իր «Թատրոնին դուռները բացաւ անոր առջեւ, սակայն հիմայ է մանաւանդ որ կը գնահատուի Բօսիի հայրենակից հոյակապ ազդեցիկ դերասանի խտացուած քովը, իր ակնարկին և դիմագծութեան չարժականութեամբը, այն բնականութեամբ զոր գիտէ դնել ամէն մանրամասնութեանց մէջ և որոնցմով կը հաւասարի մեծագոյն արուեստագէտներուն։ Շայլոքի դերին մէջ տեսնելով Նովէլլին անցած իրիկուն, յիշեցի մեր Ադամեանը որ անեկրկայ պիտի կրնար բազդատուիլ իտալացի ողբերգուին, եթէ եւրոպական բեմի մը վրայ ալ ներկայանար, ինչ որ իր կեանքին երազը եղած էր։

ՈՒՍԱՆՈՂ.

ՍՈՒՐԲ ԵՐԿԻՐ

ԵՒ

ԻՐ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԱՅՐԵՐԸ

Է.

ՄԵՌԵԱԼ ԾՈՎՆ ՈՒ ՅՈՐԴԱՆԱՆ

Երուսաղէմ, 10 դեկտեմբ.

Թողլով Բեթլեհէմը, Յիսուս Մանուկի Ս. Ծննդեան հանդէսներուն հետ, իր օրին նկարագրել, երթանք այժմ դիտել Աստուածաշունչի հինաւուրց Եհովայի վրիժառու անէծքներուն և Աւետարանի ողորմութեան Աստուծոյն փրկարար օրհնութեանց վայրերը, Մեռեալ Ծովը ու Յորդանանը որ սչ նուազ հետաքրքրական են իրենց պատմական և նկարագրական հանգամանքներովը։

Նախնի Երրայեցւոց Սիդիմ Զորին սոյն «Ագի Ծովը» զոր Իսրայէլեան մարգարէները «Արեւելքի ծով» յորջորջեցին, Սիոնի բարձունքներէն 1154 մէթր ցած՝ Երուսաղէմի արեւելեան հարաւային կողմը գրեթէ հինգ ժամ հեռու անկէ, 76 քիլոմէթր երկայնութեամբ և 15 քիլոմէթր լայնութեամբ կը տարածուի ոչ իր նմաններուն պէս այնքան խառով ու յոխորտ որքան իր տխուր յիշատակներովը դողդոջուն ու վիհերոտ, Պաղեստինի հինգ քաղաքներու այն լայնածաւալ դաշտին մէջ զոր Ս. Գիրքը «Աստուծոյ Դրախտը» կ'անուանէին՝ Եհովայի բարկութենէն տեղացած հրոյ ու ծծումբի պատուհասէն շատ առաջ։ Անոր վրայ յաւէտ քօղածածուկ կարծես կը դառնայ արեւը, բարակ մշուշ մը միշտ անոր մակերեւոյթին վրայ կրկներեւոյթ մը կը պատկերացնէ ստուերգելով անոր մեռեալ մակարդակին գիծերը որ կը տատանին անուշջներու տարտամ երեւոյթներուն պէս։

Մովարու լերանց շղթաներ՝ արեւելքէն, իսկ Յուդայի լեռները արեւմուտքէն, կը պատեն Մեռեալ ծովը որուն ճիշդ հարաւ-արեւմտեան ծայրը ցից ու հերձուած անկիւնի կողերովը կ'արձանանայ, բարձր քան 107 մէթրաչափ, Սոդոմայ լեռը որ Ղովտի պատմական կնոջ դատապարտութեան հետ աղացած ու քարացած, փայլուն ու ոլորի չթաքարերու նըման անհեթեթ ժայռերու բեկորներ կը գլորէ գահավէժ 70—80 մէթր բարձրութիւններէ մինչեւ ծովը, որուն ափունքնկրէն բաւական հեռուն մուած է նաև բուսականութիւնը։

Ցամաքն երբ հովերը կը փչեն, մեծ դժուարութեամբ կը բարձրանան ալիքները՝ թանձր ու խաժագոյն, որ գորշախայտ փրփուրներով դիրար հարուածելով՝ ծովափին վրայ կը նետեն Յորդանանու եղերքներէն քշուած ծառերու անհամար բուներ՝ բուսեղէն կմախքներու նման ճերմկեցած ու կրացած։

Արեւելեան ու արեւմտեան ծովափներէն զուգահեռականի կ'երկարի բիւրաւոր մէթր հեռու՝ մինչեւ Յուդայի անապատը երիր մը պաղպաջուն, աղուտ, աւազուտ ու սառնորակ՝ ուր կը տիրէ ամայութիւն եւեթ, ուրկից բացակայ է կեանքը, ուր աստուածային անէծքն է որ կա՛յ ու կը մնա՛յ յաւիտեան՝ ա՛յնքան սոսկալի և ահաւոր։

Մարդ կը քստմնի արդարեւ՝ դիտելով երկնային վրէժներու սոյն արտակարգ տեսարանը՝ կանգ առնելով հանդէպ այն լոյծ ու յորձանուտ ընդարձակութեան՝ որմէ խոյս կու տան գետային ձկները, որուն մէջ չէ՛ կարող կեանք ունենալ ոչ մէկ կենդանի՝ չի կրնալով համակերպիլ անոր ջուրերուն մահաբեր յատկութեանցը ու այնքան բաղադրութիւնից և որուն վրայէն գեղեւելով կարծես կը թռչին կ'անցնին օդաջու թռչուններն անգամ։

Ոչ աւելի քան մէկ ժամ հեռու այս մեսամազձին վայրերէն՝ տեսարանը կը փոխուի յանկարծ։ Եղեգներու, կնիւններու, ուռենիներու և սիրուն ու մատաղաբերթիկներով նախշուն անթառամ թրփիկներու ոլորտ մըն է որ կը սփռի մարդկային տեսութիւնները և որոնց մէջտեղէն կը թաւալի Յորդանանը՝ վէտ առ վէտ՝ Տիբերական լճին ճահիճներէն պըղտորած քիչ մը մորուտ ջրերով զոր վտարդին Իսրայէլ՝ Բաբելական գերեզուն քով բաղմած՝ իր բանաստեղծական հայրենի եղերերգներուն առարկայ ըրաւ խո՛ստ շատ անգամ։

Յորդանա՛ն, քրիստոնեայ ջերմեռանդութեան է՛ն նուիրական գետը՝ իր պատմական հայկապ յիշատակներովը ամէնէն պանծալին՝ որ երբեմն կ'ուռգալ ու կը պարարէր իր ջուրը տարածուած լայնածիր դաշտը, որպէս Նեղոսը՝ Եգիպտոսի ընդարձակ երկիրը։

Դողա երբ Արրահամէն կը բաժնուէր, առաջին անգամ Յորդանանու ջուրը դարձուց իր աչքերը՝ լայնատարած դաշտին վրայ և տեսաւ զայն ուռգալ Եհովայի պարտէզին և Եգիպտոսի երկրին նման։ Եւ ո՞վ կրնայ ուրեմն չի համոզուիլ թէ Յորդանան, երկնային պատուհասէն առաջ, սատակի յորդելով Վիրանանու լերանց ձիւներու հալոյի ժամանակ բովանդակ դաշտը կը ծածկէր, և այդ պատճառա՛ւ իսկ Մեռեալ ծովուն չրջակայքները շատ բարձր էին այն ատեններն, և հաւանօրէն, այն տեղերէն կ'անցնէր Յորդանան և կը թափուէր Կարմիր ծովը, ինչպէս կ'ապացուցանեն այն հետքերը որ մինչեւ ցայսօր կը նշմարուին Մեռեալ ծովուն հարաւային կողմերը։

Այս գետին յորդութեան պատճառաւ էր որ՝ այն տեղի բնակիչները ստիպուած էին բարձր տեղեր փնտռել իրենց քաղաքներն հիմնելու համար։ Կործանուած հինգ քաղաքներու աւերակներու մնացորդներ տակաւին կը տեսնուին, կ'ըսեն, լեռներու գագաթներուն վրայ որ Մեռեալ ծովը կը պատեն արեւելքէն ու արեւմուտքէն։

Հրաշալեաց և օրհնութեաց գետ մըն է Յորդանան որուն ջուրերը կարկառակոյտի մը պէս բարձրացան և Ուխտի Տապանակը տանող Իսրայէլի քահանաները գետին մէջ, ցամաքի վրայ հաստատ կանգնեցան։ Այս գետին ջուրերուն զարկաւ եղիա իր վերարկուն և Եղիսէին հետ ցամաք ոտքով միւս կողմն անցաւ։ Այս գետին եղերքէն յիշեալ մարգարէն երկինք համբարձաւ հրեղէն կառքերով։ Իսրայէլի Արրովը անոր ջուրերուն քով լսեց Եղիսէի ձայնն և ընդվզեց այն ջուրերը անցք տալու համար Եղիսէի բաժանման վրայ անմոխիթար այդ մարգարէին։ Ասորի զօրապետ մը՝ Նէէման՝ Յորդանանու ջուրերուն մէջ մաքրուեցաւ իր բորոտութենէն։ Այս գետին վրայ Եղիսէ խաղ ըրաւ տըղայոց, անոնց երկաթէ տապարը ջուրերուն վրայ լողացնելով։ Աստուածորդին, վերջապէս, Յորդանանու ջուրերուն մէջ մկրտուեցաւ, հոն սխրուեցաւ առաջին լոյսը խաղաղութեան Աւետարանին, անոր ջուրերուն մէջ անհետացան ստուերք օրէնքներն և անոր ջուրերէն յայտնուեցաւ Աստուածորդւոյն փառքը, աշխարհի փրկութիւնը։

Քրիստոնէութեան նախնական դարերուն մէջ՝ բազմաթիւ ճգնաւորներ եկած բնակած են Յորդանանու եղերքները։ դարուն վերջերն, այս գետին եղերքը Յունաց Թէօֆանիա (Յայտնութիւն) անուն վանք մը կար Յիսուսի մկրտուած տեղւոյն քով։ Մենք ալ, ժամանակին ունեցեր ենք այն կողմերը վանքեր ու եկեղեցիներ։

Յորդանանէն գրեթէ քառորդ ժամ հեռու, բարձրաւանդակի մը վրայ, նշանաւոր է այժմ Յունաց Այիսս Բոռsռոմսս (Ս. Կարապետ) անուն գեղազարդ վանքը՝ որուն հիւրասէր Իկումենոսը՝ իր վարդապետ նարինջներուն հետ՝ բարեհամբոյր ընդունելութիւն մը կ'ընէ բոլոր իրեն այցելողներուն, մանաւանդ երբ կը պատուէ Յորդանանէն եւեթ հաւեղաճաշակ ձկներովը ու որսական պէքասներովը... օրհնեա՛լ լիներ Իկումենոսին յիշատակը։

Մեծին Հերոնի ստորոտն է Յորդանանու սկիզբը, խի՛տ անտառ մը որ Մարոնի ջուրերէն և Տիբերական ծովէն անցնելով՝ մինչեւ 50 մէթր լայնութեամբ կ'ընդարձակի, և կու գայ կը թափի Մեռեալ ծովը, ուր, ինչպէս կը հաստատէ Ամերիկացի տարրալոյծ մը՝ Պ. Լիւչ, օրական եօթը մէթրն տակառաչափ ջուր կը լեցնէ։

Ջուրը թէպէտ պղտոր, սակայն խմելու համար չատ ախորժելի է, և ա՛յնքան արագ կը սահի կ'անցնի որ չատ անգամ ամենամարտաբար լուզորդներն անգամ կը քաշէ կը տանի իրեն հետ։

Յորդանանու շրջակաները Պաղեստինի դրախտն են։ Մշտաբեր դարուն մը կը տիրէ հոն։

Պ.ԳԱՐՕՐ

ՍԻԼԻՎՐԻԻ ՀԱՅԵՐՈՒՆ ՀՈՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՈՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Սիլիվրիի Հայերը, իբր 200 տուն, մեծ մասամբ երկրագործ են. փոքր մաս մը միայն կայ անոնց մէջ արհեստաւոր՝ կօշկակար, դերձակ, երկաթագործ եւայլն։ Իսկ երկու վաճառական հարիւր կը գըտնուին, անոնք ալ սահմանափակ գործերու տէր, դրամագլուխի նուազութեան պատճառաւ։ Ընդհանուր կերպով, տեղւոյս հայերուն տնտեսական վիճակը անկեալ է։ Շուկան ամբողջ հրեայ տարրին ձեռքը կը գտնուի, և վաճառականութիւնը յոյներուն։

Թերեւս Արեւելքի ընթերցողներուն մէջ հետաքրքրուողներ գտնուին երկրագործական վիճակացոյցերու։ ուստի կը հաղորդեմ ձեզ՝ 1897 1898 տարուան մէջ Սիլիվրիի հայ երկրագործներուն մշակած հողին տարածութեան, բերքերու տեսակին և արտադրութեան քանակին ցուցակը, զոր քաղած եմ երկրագործական քննիչ Բարեղ էֆ.ի պատրաստած պաշտօնական վիճակագրութենէն.

Նիւթ	Արտավար	Գրիւ՝ցանուած	Գրիւ՝բերը
Ցորեն	3000	1500	9000
Գարի	500	400	3000
Վարսակ	1000	800	2800
Բակլայ	800	800	3000
Վուշ	200	40	60
Թուչնակեր	50	15	50
Եգիպտացի	200	15	...
Լուրիա	100	500	2000

—Անկէ քանի մը ամիս առաջ ծանուցուած էր Պոլսոյ թերթերուն մէջ թէ Եփրեմի նահանգին Վիզէ գաւառակին մէջ պատարախտ երեւան եկած է և Զորլուի կողմերն ալ կը տարածուի։ Վերջերս Զորլուէն Ցակոբ անուն երկրագործ մը (որուն «Ցակոբ նահապետ» անունը կու տան՝ տասներկու զաւակ ունենալուն պատճառով), Սիլիվրի եկաւ հաստատուեցաւ, հետը բերելով տասը դոյզ եզ, քանի մը կով եւայլն։ Ասոնք Զորլուէն վարակուած ըլլալով, մէկ քանին յաջողդարաց մեռան։ Բաղաքապետութիւնը ուշադրութիւն դարձնելով այս դէպքին վրայ, Զաթաղէանն բերել տուաւ անասնաբոյժ Յովսէփ էֆ.ն որ պատարախտին գոյութիւնը հաստատեց և զգուշական միջոցներ տնօրինեց որպէս զի Սիլիվրիի չբռնկանէն որ եւ է անասուն դուրս չհանուի և փոխադրաբար չի ներմուծուի։

Սիլիվրի, 12 դեկտեմբեր Մ.

Սպանիոյ և Միացեալ Նահանգաց միջեւ հաշտութեան դաշնագրին կնքման առթիւ, Նիւ-Եորքցի միլիոնատէր մը արտօնութիւն ստացեր է ամերիկեան ահագին դրօշակ մը պարզել Հաւանայի բարձրերը գտնուող Մորօ ամրոցին վրայ։ Այս դրօշակը 36 կանգուն երկայնութիւն եւ 13.20 կանգուն լայնութիւն ունի, որով ընդհանուր ծաւալն է 475 քառակուսի կանգուն, և մինչեւ ցարդ գտնուած դըրօշակներուն մեծագոյնն է։ Պատառը յատկապէս գործուած է Պոսթընի մէջ։ Միացեալ Նահանգաց թիւը ցոյց տուող աստղերը մետաքսէ բանուած են, իւրաքանչիւրը 35½ հարիւրորդամէտր տարածութեամբ։ Այս հոյակապ դրօշակը, որուն բունը ձուլածոյ է և 48 մէտր բարձրութիւն ունի, յունուար 1ին պիտի կանգնուի իրեն համար որոշուած տեղը։

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿՑԻՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի ափաստութեանց դիւրութեան համար։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Հռոմէն կը հեռագրեն դեկտ. 23 թուականով.

Ոմպէրթօ թագաւորը անցեալ հինգշաբթի ունկնդրութիւն մը շնորհեց Թիւրզօրավարին։ Ն. Վեհափառութիւնը իմացած ըլլալով որ Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը ընդունած է Ֆրանքեփտլեան աղուեսրական դաշնագիրը, բաւ զօրավարին. «Դուք որ միշտ աշխատած էք մերձեցում մը առաջ բերելու Իտալիոյ և Ֆրանսայի միջեւ, գոհ պիտի ըլլաք եղածին համար։ Ես ալ շատ գոհ եմ, մանաւանդ Ֆրանսական կառավարութեան ու Խորհրդարանին ազնիւ ընթացքին համար։ Քանի փառաւոր եղաւ։» Զօրավար Թիւրզ յայտարարեց թէ այս առաջին արդիւնքը սքանչելի է, բայց աւելին կը յուսայ, վասն զի Զարն ալ մերձեցումի մը փափաքող է։ Ուժմէրթօ թագաւորը պատասխանեց. «Գիտէք, զօրավար, թէ ես ու կառավարութիւնս անմիջապէս հաւանեցանք Զարին առաջարկութեան, և դեսպանարար հուրգին ծրագրին կը սպասենք։»

—Հռոմէն շաբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ իտալական մայրաքաղաքին քաղաքական ու լրագրական աւիւնքներուն մէջ լաւ ընդունելութիւն գտեր է Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին քուէն, որով ընդունած է Ֆրանքեփտլեան աղուեսրական դաշնագիրը։ Լրագիրները այս առթիւ Ֆրանսայի նկատմամբ համակրական յօդուածներ կը հրատարակեն և կ'ըսեն թէ այս իրողութիւնը պիտի հասկցնէ կարգ մը յամառներու թէ Ֆրանսա բնաւ չուզեր Իտալիոյ կործանումը։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԴԱՀԼԻՃԸ.— Զօրավար Վէյլէր յայտարարեր է թէ Պ. Սակասթայի փութիպ ապաքինելուն փափաքող է, վասն զի անհրաժեշտ կը գտնէ ազդեցիկ նախարարութեան մը կազմութիւնը Պ. Սակասթայի Նախագահութեամբ, որուն զօրավար Վէյլէր զօրաւոր տարերու աջակցութիւնը պիտի բերէ։ Պահպանողականներու պէտ Պ. Սիլվէլա ընդհակառակը կ'ուզէ որ ներկայ կացութեան առջեւ Պ. Սակասթա քաշուի։

—Մարէշալ Պլանքօ նորէն ներկայացեր է խնամակալ-թագուհիին։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Նախարարաց Խորհրդին ուրբաթ օրուան նիստին մէջ արտաքին գործոց Նախարար Պ. Տէլքասէ հաղորդեց դեսպանական կարգ մը փոփոխութիւններ։ Արտաքին գործոց պաշտօնատունին քաղաքական գործոց տեսուչ Պ. Նիզար Վատիկանի դեսպան կարգուած է, փոխանակ Պ. Բուլէլի որ իր խնդրանքով հանգստեան կոչուած է։ Պ. Բուլէլ Պատուոյ Լէգէոնի մեծ սպայ անուանուած է։ Պ. Նիզարի յաջորդած է Քորէնհակի դեսպան Պ. Բէնար։ Պալը շատ գոհ մնացեր է Պ. Նիզարի ընտրութենէն։ Պ. Փէլբրան Բրէնհակի դեսպան կարգուած է։

ՉՈՒԱ.— Լոնտոնի գրական թերթ մը Աթենեում կ'ըսէ թէ Պ. Զուա այս միջոցիս Լոնտոն կը գտնուի։

ՀՌՈՄԷՆ կը հեռագրեն թէ Բաս Մաքոնէն Մաքալլէ հանելով բարեկամական նամակ մը գրեր է Հապէշստանի իսալական գաղթավայրին կառավարչին։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՍՊԱՌՍԱԶՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Լոնտոնէն շաբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Անգլիոյ պատերազմական նախարարութեան գործունէութիւնը, որ Ֆաշոտայի դէպքէն իվեր սկսածէր, միւնոյն ընթացքով կը շարունակէ։ Նոյն նախարարութիւնը Պիրմինկէմի գործարաններուն յանձնարարեց 50,000 ռումբ և եօթը միլիոն փամփուշտ։

ԱՆԳԼԻՈՅ արտաքին գործոց նախարարութիւնը ծանուցեր է Լոնտոնի առեւտրական Սենեակին թէ Ֆրանսայի մաքսային իշխանութիւնները նոր որոշում մը ուսած են։ Անգլիայէն Ֆրանսա տարուելիք ապրանքներու արտադրութեան վայրերը ստուգելու խնդրին համար։ Նախարարութիւնը հաղորդեր է նաեւ թէ ինչ եղանակաւ պիտի կատարուի այդ գործողութիւնը։

Պ. ՍԱԿԱՍԹԱ.— Անցեալ հինգշաբթի Նախարարապետ Պ. Սակասթայի տունը բժշկական խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ։ Նախարարապետը, թոքատապէ կը տառապի. 75 տարեկան և սրտի հիւանդութեան ենթակայ ըլլալով, վիճակը մտահոգութիւն կը պատճառէ։ Նախարարաց Խորհուրդին նոյն օրուան նիստը յետաձգուեցաւ, վասն զի նախարարները չուզեցին դուժարուիլ, անոր դժգոհութիւն չպատճառելու համար։ միայն ընթացիկ գործերը կարգադրեցին։ Դատական Նախարարը պարտ երթալով բարի է խնամակալ-թագուհիին թէ նախարարներու այդ ընթացքը վրդովիչ հանդամանք մը չունի։

ԱԼՃԷՐԻՈՅ կուսակալ Պ. Լաֆէրրիէրի հրաժարական տուած ըլլալուն լուրը կը հերքուի։

ԲՈՒԱՌ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՆ.—կը յիշուի թէ Բուաք անուն Ամերիկայի մը Պէրլինի ճաշարաններին մէկուն մէջ Գերմաններուն ազգային արժանապատուութիւնը վիրաւորող խօսքեր ըրած ըլլալով, բանտարկուած էր։ Վերջին լուրի մը նայելով, երկարատեւ բանտարկութենէ մը ետքը առժամապէս ազատ արձակուեր է։ Բուաք երեքշաբթի օրը ներկայացեր է Պէրլինի պատժական դատարանին, բայց անպարտ արձակուեր է, նկատելով որ այդ խօսքերը ըրած միջոցին վերջին ծայր գինով էր։

ԲԵՆԵՐՍՊՈՒՐԻՆ կը հեռագրեն թէ Լուի-Նարպէնն իշխանը, որ Թուսիոյ զինուորական ծառայութեանը մէջ կը գտնուի, Տարեգլխուն զօրավարի աստիճանին պիտի բարձրանայ։

«ՕԼԻՆՏ-ՐՈ ՐԻՒԶ» Ֆրանսական շաբաթաթերթը որ ապահեւաներիկեան պատերազմին առեն Մ. Նահանգաց կողմէ վարդրուած էր, արձակուեր է Զարլսթօնի ամերիկեան դատարանին որոշմամբ։

ՄԵՆՍՄԱՐՏՆԵՐԸ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ.—Բէլգիայէն Երեքշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Պառոն Պանֆիլի ու Պ. Հորանոքիի մենամարտը ուրիշ մենամարտներու տեղի տուեր է։ Պառոն Պանֆիլի վիրաները, Պառոն Ֆէյէրվարի ու Էմմանուէլ Կաեարի մենամարտի հրաւիրեր են Պ. Հորանոքիի երկու վկաները, կոմս Քարոլին ու Պ. Զէմիրէ։ Պ. Հորանոքի նոյնպէս իր վկաները զրկեր է Պ. Էմմանուէլ Կաեարիի։

—Ֆէլտվարի ու Կիրանի անուն երկու երեսփոխաններու միջեւ տեղի ունեցած քաղաքական վէճի մը հետեւանքով, մենամարտ մը անխուսափելի է։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆԲԱ ՄԸ.— Բեգերսպուրգէն կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ Լէոնթիէվ կոմսը հիմներ է ռուսահայերական պանքա մը որ ճիւղեր պիտի ունենայ Մոսկուայի, Օռեսպի ու Ճիպոլիի մէջ։ Դրամագլուխը պիտի տան Ռուսիա ու Ֆրանսա։

ՖԱՎԻԼԱՅԻ ԴԱՏԸ.— Պոլոնիի դատարանը իր վճիռը արձակեց Ֆավիլլայի գործին համար։ Ֆավիլլա, որ Նարբոլի պանքային Պոլոնիի ճիւղին նախորդ անօրէնն է և Պ. Քիրիարի բարեկամը, խարդախութեամբ ամբաստանուած էր։ Ֆավիլլա դատապարտուեցաւ 224,000 ֆր. վնասի հատուցման, երկու տարուան բանտարկութեան և հազար ֆր. տուգանքի։ Իր մեղակիցները անպարտ արձակուեցան, որոնց մէջ են նաեւ Պ. Քիրիարի ու կինը։

ՃԱՌՈՆ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ Հռոմի ճարոնական դեսպանը մեռեր Աթէնք պիտի կրթայ, Ճաշոնի եւ Ցունաստանի միջեւ առեւտրական դաշնագրի մը կնքման համար բանակցելու։

ՔԱՆԱՏԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Քանատայի Նախարարապետ Սըր Ուիլֆրիտ Լորիէ և Սըր Լուի Տէյվիս Ուաշինկթընէն Քանատա դարձեր են։ Նախարարապետը սքանչացած է Մ. Նահանգաց մէջ իրեն եղած ընդունելութեանց համար, բայց դաշնագրութեանց բանակցութիւններուն կացութեանը վրայ բան մը չի խօսիր։ Կ'ըսուի թէ պայմանագրութիւն մը կնքուած է Պէհրինկայի ձկորսութեան և ուրիշ այն խնդիրներուն համար որոնք կրնան դժուարութիւններու պատճառ ըլլալ։

ԳԵՐՄԱՆ կառավարութիւնը իր վճռականութեան զարգանալուն հետեւանքով, յառաջիկայ տարին մէջ ընդհանուր հիւպատոսութեան պիտի բարձրացնէ Աթէնքի, Պուէնոս-Այրէսի, Քրէնհակի և Սթոքհոլմի հիւպատոսութիւնները։

ՓԻԼԻՊՊԷՆՆԵՐԸ.— Մանիլայէն ուրբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Սկուինտոյի բանակէն քանի մը սպաներ, որոնք ապստամբներուն մասնակցած էին, բազմաթիւ զինուորներով դատելիք եղեր են, վասն զի Ակուինալտօ չէ ուզեր ճանչնալ ատոնց ատեանները։ Դասալիքները յարձակեր են քանի մը քաղաքներու վրայ և սպաններ կամ բանտարկեր են գաւառային կարգ մը պաշտօնեաներ, որոնք ժողովրդականութիւնին կրնայցուցած էին իրենց դեղ ընթացքին պատճառաւ։ Այդ սպաները գրաւեր ու կողոպտեր են Քալլինկ քաղաքը, զոր կը պաշտպանէին Ակուինալտոյի մարդերէն 600 հոգի։

—Սէպուի Սպանիացիները անձնատուր եղեր են։

—Զօրավար Ռիոս հեռագրեր է Մատրիտ թէ Մանիկա կ'երթայ, սպանիացի զինուորները Սպանիա վերադարձնելու համար։

ՆԻԲԱՐԱԿՈՒՍՑԻ ԶՐԱՆՑՔԸ.— Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ մանրագէտներուն յանձնաժողովը տուեր է իր նախնական տեղեկագիրը Նիքարակուսի ջրանցքին շինութեան համար։ Օքեան գետակին թումբը, որ գործին գլխաւոր մէկ մասն է, շատ ծախքի կը կարօտի։ Թումբը շինելու տեղ հարկ պիտի ըլլայ գետակին ճամբան դարձնել, որ մեծ գործ մը պիտի բանայ։ Ջրանցքը բանալու համար 117,625,000 խորանորդ մէթր հող փորել հարկ պիտի ըլլայ, որով շինութեան ընդհանուր ծախքը 135 միլիոն տալար կը հաշուուի։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Անցեալ շաբաթ օր Բարիզի անգլիացի առաջնակարգ վաճառականներու կողմէ տրուած հացկերոյթի մը միջոցին Նախագահ Պ. Բոպէրթսըն ծանոյց թէ Վիքթորիա թագուհին մարտին Ֆրանսա պիտի այցելէ։ «Ափիա, ըսաւ, պիտի ապացուցանէ թէ երկու երկիրներու միջեւ վերսկսած են բարեկամական յարաբերութիւնները, որոնք պէտք չէին բնաւ դադրիլ։ Պ. Բոպէրթսըն բաժակ առաջարկեց Ֆրանսայի Հանրապետութեան Նախագահին կենացը, որ մեծ խանդավառութեամբ ընդունեցաւ։ Պ. Բոպէրթսըն ըսաւ թէ հանդիսաւոր կը տեսնէ որ անգլիական հացկերոյթի մը մէջ Հանրապետութեան Նախագահին կենաց առաջարկուած բաժակ մը այսպէս խանդին ընդունելութիւն կը գտնէ։ Ներկաները երգեցին Անգլիոյ ու Ֆրանսայի ազգային երգերը։

—Սբանդարտի և Թայմզի պէս Տէյլի Գրոնիքիլ ալ կը զրաղի Անգլիոյ և Ֆրանսայի յարաբերութեանց խնդրովը։ Գոհ է մանաւանդ թէ Ֆրանսացիները հեռացան Մէնիլա-էլ-Բէյէն։ Տէյլի Գրոնիքիլ յետոյ կը խօսի Թայմզի Բարիզի թղթակցին և Ֆրանսացի քաղաքագէտի մը տեսակցութեանը վրայ։ այս վերջինը Ֆրանսացիէ մը չսպասուած գաղափարներ յայտներ է։ Ֆրանսացի քաղաքագէտը յայտարարեր է թէ Անգլիա, որ բնաւ տեղի պիտի չի տայ, կ'ուզէ Ֆրանսայի հետ վիճել այնպիսի խնդիրներու վրայ, որպէս են Սիամ ու Նէ. Ֆաունտլէնտ, որոնք կարգադրուած կը նկատուին։ Անգլիա, յարեր է Ֆրանսացին, արամադիր է Սիամի խնդիրը կարգադրելու, բայց Նէ. Ֆաունտլէնտի համար Անգլիա տրամադիր չէ և չհամապարեր։

ՌՈՒՍԻՈՅ պատերազմական նախարար Բուրբրաթքին զօրավարին և կայս. անձնապահ զօրաբանակին հրամանատար Վլատիմիր մեծ դուքին միջեւ անհամաձայնութիւն մը ծագած է։ Պառնտաը սա է թէ մեծ դուքը հրման մը տուեր և պատերազմական նախարարը առանց Ն. Բարձրութեան խնդրելու, արգիլք եղեր է անոր գործադրութիւնը, զինուորական օրէնքներու հակառակ նկատելով։ Ատոր վրայ մեծ դուքը բողոքեր է Զարին։ Կ'ըսուի թէ պատերազմական նախարարը պիտի հրաժարի։

ՎԱՏԻԿԱՆԻ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Հռոմէն կը գրեն շաբաթ օրուան թուականով թէ Պապը հանդիսաւոր ընդունելութենէ մը ետքը յայտարարեր է քանի մը կարդինալներու թէ մտադիր է Արեւելքի կաթոլիկներուն գործերը կարգադրելու համար կարդինալներու մասնաւոր ժողով մը կազմել, որ Բրբականայէն անջատ գործէ, վասն զի վերջերս Բրբականայի մէջ գերմանական ազդեցութիւնը շատ զգալի եղած է։

—Պապը, ընդունելութեան պահուն արտասանած ճառին մէջ, խստիւ բողոքեր է Իտալիոյ դատական նախարարին այն սպառնալիքին դէմ, որով ուզած էր նոր խստութիւններ ի գործ դնել օրէնքը չը յարգող կղերականներուն նկատմամբ։ Պապին խօսքերը մեծ տպաւորութիւն գործած են քաղաքական շրջանակներուն մէջ, բայց Իտալիոյ կէս-պաշտօնական թերթերը կ'աշխատին մեղմացնելու դատական նախարարին խօսքերը և կ'ըսեն թէ Իտալիոյ կառավարութիւնը կրօնական հալածանքի մտադրութիւն մը բնաւ չունի։

ՍԵՐԳՈՅՈ Սքուրչինան քուէարկեց օրինագիծ մը որով երկաթուղիի տասերկու պատասխանատուներ կը տրուին։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՍԻԱՄԻ ՄԷՋ.—Պանքոքէն կը գրեն թէ Սիամի մէջ աւազակութեան և ծովասպանութեան դէպքերը հետզհետէ կ'աւելնան։ Պանքոքի անգլիական դեսպանատան կողոպտուելէն ետքը, դերման գոհարավաճառի մը տունը գողեր մտնելով բաւական բան յափշտակեր են։ Նոյնպէս ամերիկեան դեսպանատան կցորդներէն մէկուն տունէն։ Զերբակալութիւն ու քննութիւն չէ կատարուած։ Գետերու մէջ և ճամբաներու վրայ մարդու դիակներ կը գտնուին։ ոչ ոք կ'ուզէ կատարել անոնց թաղումը։ Ոստիկանները զինուորներուն հետ կը կռուին և այս վերջիններն ալ նաւային զօրքերուն հետ։ խառնուրդ չի կայ։ Պանքոքի արուարձանին մէջ ամէն օր ոճիրներ կը գործուին։ Անցորդները փողոցին մէջտեղը կը կողոպտուին։ ոստիկանները հոգ չեն ըներ։ Վերջապէս Սիամ այլ եւս բնակելի չէ։ Եւրոպացիները ո՛չ կանքի ապահովութիւն ունին և ոչ ինչքի։ Օտար ազգութեան մը միջամտութիւնը միայն կրնայ անդորրութիւնը և հանրային ապահովութիւնը վերահաստատել։

Շուլալոնկքորն մէկ կողմէ Անգլիոյ բարեկամ կը մնանայ, իսկ միւս կողմէ Ռուսիոյ և Գերմանիոյ հետ կը միանայ։ Ինչ պիտի ըլլայ, յայտնի չէ։ Ֆաշոտայի խնդրին առեն Շուլալոնկքորն մոահոգութեան մէջ էր, վասն զի կը կարծէր թէ Ֆրանսա եթէ Ֆաշոտայէն հեռանայ, փոխարէն բան մը պիտի պահանջէ. ուստի կը վախնար թէ մի գուցէ այդ պահանջածը Սիամը ըլլայ։ Մտահոգութիւնը այնչափ մեծ էր որ քաղաքական հեռագրերները վար դրին և Ֆրանսացիներու ուղղուած նամակները բացին։ Պանքոք հաստատուած Ֆրանսայի մը ուզեր է Սայկոն զրկել ծածկագիր հեռագիր մը, բայց պատասխան ստացեր է թէ Սայկոնի և Պանքոքի միջեւ հեռագրական հաղորդակցութիւնները խզուած են, ինչ որ ստոյգ չէր։

Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ պատերազմի հաւանականութեան մը լուրերուն վրայ, Սենկափուրի լրագիրները պատերազմական յօդուածներ հրատարակեցին Ֆրանսայի դէմ։ Անոնցմէ մէկը գրեց թէ ժամանակ է Ֆրանսացիները Հնդկաչինէն արտաքսելու և թէ Սիամցիները այդ նպատակով պիտի օգնեն Անգլիացիներուն։

Ֆաշոտայի դէպքին Սիամի մէջ առաջ բերած գրգռութիւնը հիմա քիչ մը հանդարտած է, բայց զրոյց կայ թէ Ֆրանսա Ֆաշոտան պարպեր է սա պայմանով որ Անգլիա հրաժարի Սիամի մասին ունէ պահանջումէ։ Անգլիոյ մէջ միտքերը գրգռուած ըլլալով, այս համաձայնութիւնը գաղտնի պահուեր է։ Ֆրանսա յառաջիկայ տարին մէջ պիտի գրաւէ Սիամը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ.— Մատրիտի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կը հերքեն այն լուրը թէ Գերմանիա առաջարկած ըլլայ Սպանիոյ, Ֆէլիպանօ-Բօ կղզին (արեւելեան Ափրիկէ) գրաւելու համար։

ՕՔԷԼ ՄԸ ԽԱՐԹՈՒՄԻ ՄԷՋ.—Բրի տը Բարիի մէջ կը կարդանք. «Խարթումի դրաւումէն ետքը, Լորտ Քիշնէրի առաջին գործը եղաւ, նամակատուն մը հաստատել քաղքին մէջ։ Եթէ մէկը (Ֆրանսացիը) ըլլայիր, ինչպէս Մատակասքարի մէջ բրինձ Տիշն գործարանի յաղթանակէն անմիջապէս ետքը, դատական ու վարչական պաշտօնատարներու վաղ մը պիտի զրկէինք, անոնց ամէնուն ալ պաշտօն տալով որ անհամոնում «արդիւնած» ներ սատեղեն։ Դիտո՞ք թէ ով է Խարթումի գայող առաջին գաղթականը։ Պանդոկապետ մը է, որ Խարթումի մէջ կահաւորուած պանդոկ մը պիտի հաստատէ Կորտոնի անունին նուիրուած։ Ընել է թէ յառաջիկայ եղանակին Ալպերոնի բազմաթիւ զաւակներ մինչեւ Խարթում պիտի երթան։»

ԲԱՐԻԶԻ ՆԱՊԱՎԱՃԱՌՆԵՐԸ.—Բարիզի նաւավաճառներու սպասաւորները անցեալ շաբթու գումարում մը ունեցան և որոշեցին չաշխատիլ։ Այդ գումարումին եօթը հազար հոգի ներկայ էին։ Ամբողջ արհեստաւորութիւնը 15-20,000 հոգիէ կը բաղկանայ։ ընդհանրապէս 17էն 20 տարեկան երիտասարդներ են անոնք։ Ուսեալի և բնակութեան ծախքէն զատ ամսական 60-90 ֆր. կը ստանան և եթէ գրագիր ըլլան ամիսը մինչեւ 200 ֆր. կրնան առնել։ Կը գանգատին թէ ամառները տասուան ժամ 7½ին կը սկսին և կ'աշխատին մինչեւ որ խանութները գոցուին, թէ սէնք եղածին չափ արձակուրդ չեն ստանար և թէ շատ անգամ տուգանք կ'առնուի իրենցմէ։ Մեծ նպարավաճառներ այս ծանր պայմանները թեթեւցուցած են, բայց սպասաւորները, կը պահանջեն որ այդ բարւոքումը ընդհանրանայ։ Ատոնք կ'ուզեն որ խանութները իրիկուան ժամ 8ին գոցուին. առտու իրիկուն մէյմէկ ժամ ունենան ճաշի համար, բայց ի Մնուռնդ և Տարեգլխի առթիւ օրերը։ Կիրակի և տօն օրերը կէս օրուան արձակուրդ ունենան բացի Մնուռնդի և Տարեգլխի օրերէն։ Տարին ութ օր արձակուրդ ունենան թոշակներով հանդերձ։ Տուգանք չվճարեն։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ ԹԻՖԼԻՍ

Թիֆլիզէն կը գրեն մեզ թէ Ս. Հայրապետը դեկտեմբեր 2ին, կէս օրէն ետքը ճամբայ ելեր է Էջմիածնէն դէպ ի Երեւան, ուղեկից ունենալով իրեն Խուդավերդեան և Դաւթեան եպիսկոպոսները, Եղիշէ և Կորիւն վարդապետները։ Նոյն իրիկունը Երեւան հասնելով, երկու օր մնացեր է հոն և դեկտեմբեր 8ի առաւօտեան Թիֆլիզ ժամեր է։ կաթողիկոսը դիմաւորելու համար, Սխալթափայի կայարանը գացեր է Թիֆլիզի թեմին առաջնորդ Սուրէնեան արքեպիսկոպոսը։ Թիֆլիզի ստիկանապետ Մամիցքի դիմաւորեր է կաթողիկոսը երկաթուղիի կայարանին մէջ։

Վանքի եկեղեցիի բակին մէջ Ս. Հայրապետին կը սպասէին Թիֆլիզի հոգեւորականները։ Ներսէսեան դպրոցի ուսուցչական խումբը ու աշակերտները և բազմաթիւ ժողովուրդ։ Առաջնորդարանին մէջ, Ս. Հայրապետին այցելեր է փոխանորդապետ Կ. Ստեփանովիչ։

Ինչպէս արդէն ծանուցած ենք, Ն. Ս. Օծութիւն ձմեռը Թիֆլիզ պիտի անցնէ։

—Դարձեալ Թիֆլիզէն կը հաղորդեն մեզ թէ Պ. Աւետիք Պողոսեանցի կողմէ Հրատարակչական Ընկերութեան նուիրուած 10,000 ռուպլին Թիֆլիզի պանքային մէջոցաւ յանձնուեր է Ընկերութեան։

Թիֆլիզի Հայոց Բարեգործական ընկերութեան պարահանդէսը տեղի ունեցեր է դեկտեմբեր 5ին, քաղքին քլուբին մէջ։ Սրդիւնքը եղեր է 2500 ռուպլի։ Նոյն սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ նաեւ դեկտ. 20ին, Կովկասի Հայոց Բարեգործական ընկերութեան ի նպաստ կազմակերպուած պարահանդէսը ու պարարը։

Սանասարեան վարժարանի Խնամակալութիւնը երէկ դեսմարուեցաւ Բերայի Թաղ. Խորհրդարանը նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։

—Վաղը Թաղ. Ժողովը չպիտի գումարուի, վասն զի Ժողովի անդամները Ն. Կայս. Վեհափառութեան Ծննդեան տարեդարձին առթիւ Մայր եկեղեցւոյ մէջ կատարուելիք գոհաբանական աղօթքին ներկայ պիտի գտնուին։

—Էնկիւրիի առաջն. տեղապահ Տ. Տաճատ Վ. Ռոխանեան՝ Ս. Պատրիարքէն հեռագրով հրաւիրագիր խնդրած էր՝ ամուսնի յիմարացած կնոջ մը վերստին ամուսնութեան համար։ այսհեռագիրը Կրօն. Ժողովին նկատողութեան յանձնուած ըլլալով, Ժողովը իր նախընթաց օրուան նիստին մէջ նկատելով որ միւնոյն խնդրին համար ասկէ առաջ մերժողական պատասխան տուած էր, որոշեց կրկնել իր նախորդ որոշումը։

—Հալէպէն դանդատագիր մը հասած էր Պատրիարքարան տեղւոյն առաջն. տեղապահ Տ. Պետրոս Վ. Ներկայարեանի նկատմամբ և յանձնուած էր Կրօն. Ժողովին։ Ժողովը որոշեր է յանձնարարել Տ. Պետրոս վարդապետին որպէս զի ջանայ իր հօտին դժգոհութեան տեղի տուող պատճառները բառնայ։

—Մայրաքաղաքս բնակող Զմիւռնացի ազգայիները հանրագրով մը խնդրած ըլլալով որ տեղւոյն առաջն. տեղապահ Տ. Թաթուլ Վ. Դուրեան իր պաշտօնին վրայ մնայ, Կրօն. Ժողովը իր նախընթաց օրուան նիստին մէջ նկատողութեան առաւ այդ հանրագիրը, բայց նկատելով որ Խառն Ժողովը յարմար տեսած է յիշեալ վարդապետը Պանտրմա-Պալըքէսիրի առաջնորդական աթոռապահ կարգել, որոշեց յորդորել Զմիւռնացիները որ համակերպին Վարչութեան նոյն որոշմանը։

—Եգիպտոսի առաջն. տեղապահ Նորարարակ Տ. Յակոբ Աշոտ եպիսկոպոսը նամակ մը ուղղելով Ս. Պատրիարք Հօր ծանուցեր է թէ սեպտեմբեր ամսոյ մէջ Էջմիածնէն ո զեարած բլալով ուխտի և Ս. Միւռոն առնելու, Ս. Օծութիւնը բարեհաճեր է զինքը եպիսկոպոս ձեռնադրել։ և թէեւ կը փափաքէր ուղղակի Պոլիս գալով անձամբ ներկայանալ Ս. Պատրիարք Հօր, սակայն հետ Ս. Միւռոն ունենալուն և միւռոնն ատեն վիճակէն երկար ատեն բացակայ մնացած ըլլալուն, հարկադրուեր է ուղղակի Եգիպտոս վերադառնալ։

—Բէլգիայի գաւառային ժողովի անդամներու մեծագոյն մասին ընտրութիւնը կատարուած և Պարիզարքարան տեղեկագրուած ըլլալով, անոր վաւերացումը խնդրուած է, որպէս զի ըստ օրինի վարչական կրկին ժողովներու ընտրութեան ձեռնարկուի։

—Պայպուրթի առաջն. Տեղապահ Տ. Յովհաննէս վարդապետ խնդրած է Ս. Պատրիարքէն որ Ս. Քրիստափոր վանքին սահմանները գծող, եկեղեցիի շինութիւնը արգելող և ուրիշ կարգ մը պաշտօնական հին հրամանագիրները ընդ ամէնը 6-7 կարգ, որոնք ցարդ Տ. Ամբրոսիոս վարդապետ Թուրինեանի քով կը մնան, առնուելով իրեն զրկուին։

Երէկ, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցաւ հանդիսաւոր Տիկին Երմանի Դարակիէօզեանի յուղարկաւորութեան հանդէսը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր, որուն շուրջը կը գտնուէին Տ. Բարթուղիմոս արքեպիսկոպոս, Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոս Ճէլմէտիրեան, Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան, Տ. Ներսէս եպիսկոպոս Ապանեան և բազմաթիւ վարդապետներ ու քահանաներ։

Յուղարկաւորութիւնն առաջ, Տ. Գէորգ եպիսկոպոս հոգեհանգստեան պատարագ մատուցց։

Եկեղեցին լեցուած էր յուղարկաւորներու խուռն բազմութեամբ, որոնց մէջ կը նշմարուէին պետական հայ անձնաւորութիւններ, առեւտրական ու ազգանուրական դասի ներկայացուցիչներ։ Մեռելական արարողութեանց կատարումէն ետքը, դագաղը հանդիսական թափորով հանուեցաւ եկեղեցիէն և մեռելակառք դրուեցաւ։ Դագաղին ծոպերը բռնած էին Միքայէլ էֆ. Մամիկոնեան, Գրիգոր էֆ. Կիսմիշկիրտան, Բոզոքանց ազգապետ Յակոբ էֆ. Պօյաճեան, Գրիգոր էֆ. Խորեան, Ադամեան էֆ. Թահտաղրուն և Տիգրան էֆ. Թօգաթլեան։

Պակներ զրկուած էին հետեւեալներու կողմէ. Թաղ. Խորհուրդ Բերայի, Գալֆայեան Որբանոցի սաները, Աղքատախնամ Գումգարուի, Աղքատախնամ Բերայի, այրի Տիկին Նեկտար Գարակէօզեան, Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան, Տիկին Եփթիկ Պասմաճեան, Տիկին Վասիլուհի Գարակէօզեան և որդիք, Տիկին Սիրուհի Կ. Գարակէօզեան և որդիք, Տիկին Աղաւնի Յ. Գարակէօզեան, Տիկին Անիկի Գ. Խաչեան և որդիք, Տ. և Տիկին Տքդ. Գ. Դաւիթեան, Տ. և Տիկին Յակոբ էֆ. Լեւոնեան, Յովհաննէս էֆ. Գարակէօզեան, Յակոբ էֆ. Յակոբեան, Անտոն Վահան պէյ Կէօչէեան, Արշակ էֆ. Սուլթանեան, Պ. Է. Սապունճաքի։

Մեռելակառքին հետեւեցան բազմաթիւ յուղարկաւոր կառքեր մինչեւ Շիշլիի գերեզմանատունը, ուր հանգուցեալին մարմինը ամփոփուեցաւ ընտանեկան դամբարանին մէջ։

Գարակէօզեան ընտանիքը շնորհակալութիւն կը յայտնէ ամէն անոնց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ Տիկին Երմանէ Դարակէօզեանի յուղարկաւորութեան հանդէսին և այս առթիւ իրենց ցաւակցական զգացմանց հաճոյքը տուին։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Երմանէ Գ. Գարակէօզեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս.

Եղիա էֆ. Շահպազեան՝ 216 ղրշ., Մանուէլ էֆ. Ա. Տէր Մանուէլեան՝ 216, Պետրոս էֆ. Գարակէօզեան՝ 108, Գառնիկ էֆ. Ֆնտզլեան՝ 108, Արտաշէս էֆ. Ֆնտզլեան՝ 108, Սրամ էֆ. Ֆնտզլեան՝ 108։

—Հանգուցեալ Յարութիւն էֆ. Բէյլեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցս Տիկին Իսկուհի Բ. Լօքմակէօզեան։ Նոյնպէս, մէկ ու կէս օսմ. ոսկի՝ Վահան էֆ. Լեւոնեան, 120 ղրշ. Յակոբ էֆ. Լեւոնեան և ընտանիք, և 108 ղրշ. Բուրէն և Գառնիկ Սէմէրճեան եղբարք։

(Հայաբարութիւն)

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ

1899 Տարւոյ

Սեպհականութիւն Ս. Փրկչի Ազգային Հիւանդանոցի

ԳԻՆԸ 2 ՂՐՇ.

Կեդրոնատեղին է Սգդ. Հիւանդանոցի դրատներեակը Կ. Պոլիս, Մեծ-Նոր խան, միջին յարկ թիւ 48, 49, 50։ (Կնիք)

ՀԻՆԳՇԻՆ ՀՈՒՐՆԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Վանայ Նահանգին կեդրոնական Նախպ անուանուեցաւ Նաքիպի Նախորդ Նախպ Ապտիւրրահման Հըզիզի էֆ։ Դարթեպ գաւառակին Նախպ անուանուեցաւ Սիվիսրիի Նախորդ Նախպ Խալիլ էֆ։ Պիղա գաւառին Աճէպատ գաւառակին Նախպ անուանուեցաւ Զալի Նախորդ Նախպ Օսման Սապիթ էֆ։ Էնկիւրիի Պողոպլեան գաւառակին Նախպ անուանուեցաւ Պաֆրայի Նախորդ Նախպ Իպրահիմ Էհէմ էֆ։ Նոյն Նահանգին Մխալիճճիքը գաւառակին Նախպ անուանուեցաւ Վիզիլի Նախորդ Նախպ Մէհմէտ Նուրի էֆ։

—Բ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Սէլանիկի Նահանգին վերաքննիչ ատեանի պատժական հիւղին նախագահ Բէշատ պէյի։

—Բ. կարգի Շէֆգաթ Էրզրումի ռուսական ընդհ. հիւպատոսին եւ Խարբէրդի ռուսական հիւպատոսին կիներուն։

ՊԷՐԱՊ ԿԻՃԷՍԻՒ տօնին առթիւ, պաշտ. պաշտօնի վրայ գտնուող և անպաշտօն բոլոր նախարարները և բարձրաստիճան պաշտօնատարներ Կայս. Պալատ կ'երթան իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի մայր եկեղեցիին մէջ վաղը, Վեհ. Սուլթանին ծնընդեան տարեդարձին առթիւ, հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ պիտի ըլլան Ն. Վեհափառութեան համար։

ՕՏԻՐ ՄԱՄՈՒԼի Դիվանը, որ ներքին գործոց

իրրեւ կեդրոն նախնական վարժարաններ հաստատել յարմար տեղեր։ Այդ նպատակաւ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ Մէարիֆի բարձրագոյն Խորհուրդին նախագահ Հայտար Էֆ.ի նախագահութեամբ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ.— Պէլճիքացի ճարտարագէտ Գ. Էտուար Նորէն դիմում ըրաւ Պանտրմայէն մինչեւ Սոմա երկաթուղիի գիծ մը շինելու առանց երաշխաւորութեան գումարի։

ԷՆԿԻՐԻԷՆ այս տարի Եւրոպա զրկուած բուրդերու քանակութիւնն է 48,000 հակ, քանի մը հարիւր հազար ռուբլի արժողութեամբ։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ օղիի պատրաստութեամբ զբաղողները բաւական գործ կը տեսնեն Եւրոպայի հետ։ Վերջին չորս ամիսներուն 237,865 օխա օղի զրկուած է Անգլիա, Գերմանիա, Իտալիա և Ֆրանսա։ Օխան տասը զրուշէն 2,378,650 ղրուշի գումար մը անցած է օղի պատրաստողներու ձեռքը։ Իզմիրի Թահն Հէլվասին ալ հարիւրաւոր սնտուկներով կը զրկուի Ռուսիա, Թունուս, Սլաւէրիա և Ափրիկեան Տրիպոլիս։ Փորձի համար Գերմանիա, Իտալիա ու Ֆրանսա զրկուելով գոհացուցիչ արդիւնք տուած է։ Ամերիկացիներն ալ սկսած են խնդրանք ընել։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց Նախարարութիւնը հրահանգ ուղղեց նահանգները թէ իրենց ծննդավայրերէն հեռացող և ուրիշ տեղ բնակութիւն հաստատողներէն պէտք չէ խնդրուիի չինութեան մասնակցութեան մուրք պահանջել։

ՍԷԼԱՆԻԿ Տէֆթէրտար Քէմալ Էֆ. որ Հալէպի Տէֆթէրտար կարգուած էր, Կայս. Իրատէով վերահաստատուեցաւ իր նախորդ պաշտօնին մէջ։

ԷՆԻՒԻՐԻՆ Տէֆթէրտար Մուհիէտտին Էֆ. որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուի, ուրիշ նահանգ մը պիտի փոխադրուի։

ՄԱԼԻԷՆ հեռագրեց գաւառները որ փութով զրկեն ներկայ տարուան հաստոցները։

ՊԱՆՏՐՄԱՅԻ պորսիթի հանքին մէջ հանածոյքով լեցուն պարկերու կոյտ մը փլեր է և քանի մը գործաւոր տակը մնացեր են։ Ասոնցմէ Ալի մեռեր է և ուրիշ երկու հոգի ծանրապէս վիրաւորուեր են։ Ալիի կինը ու երկու տղաքներն ալ նոյն միջոցին մեռեր են։

ՏԷՏԻ ԱՂԱՃ-ՍԷԼԱՆԻԿԻ երկաթուղիի գիծին Բորոյի կայարանին մէջ, անցեալ շաբաթ օրը, ցաւալի արկած մը պատահեր է։ Վերջին ուղղումներէն վնասուած կամուրջի մը մօտ հողը փորուած միջոցին խոշոր հողակոյտ մը փլչելով քանի մը գործաւորներ տակը մնացեր են։ Մէկը մեռեր է և երեքը վիրաւորուեր են։ Վիրաւորները Սէլանիկի հիւանդանոցը տարուեր են։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ վերատեսչութեան օտար հաշիւներու դիւանին գործառութիւնները քոնթրոլի տակ դնելու համար յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, որ ձեռնարկեց նոյն դիւանին հաշիւներուն քննութեանը։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդը կը քննէ սա պարագան թէ անտառներու վերարերեալ դատերը օրինական ժամանցումի ենթակայ են թէ ոչ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Գոմիսոն խանի մուպաեսներէն Արզիկ Էֆ. երէկ առտու նոյն խանին մէջ իր սենեակին դրամարկղը երբ բացաւ, տեսաւ թէ 150 երկաթուղիի պարտաթուղթ, Դ. սէրիէն 1500 քոնսոլիտէ, ուրիշ արժէթուղթեր և վաթսուն ոսկի գողցուած են։ Արզիկ Էֆ. անմիջապէս իմաց տալով ոստիկանութեան, բաւ թէ վերոյիշեալ արժէթուղթերը ու դրամները երկուշաբթի երիկուն դրամարկղին մէջ կը գտնուին. թէ երեքշաբթի օրը պէտք չունենալով, դրամարկղը չէր բացած և թէ երկու բանալի կար որոնց մէկը գրպանը կը պահէր և մէկն ալ սենեակին գրասեղանին մէջ, որմի ոչ ոք տեղեկութիւն ունէր։ Գողնին 7-800 ոսկին իրեն կը վերաբերէր և միւսները իրենց հետ գործ ընողներու։ Ոստիկանութիւնը քննութեամբ հաստատեց թէ դրամարկղին վրայ ճնշման նշան մը չկայ, հետեւաբար գողը դուրսէն մտած չէ։ Երէկ երիկուն Արզիկ Էֆ.ի սպասաւորը՝ կարապետ և խանին սենեկապահը՝ Նիքոլի Բեռայի ոստիկանատունը զրկուեցան։ Արզիկ Էֆ. յայտարարեր է թէ, կ'ըսէ Սապահ, սենեկապահ Նիքոլի որ բնաւ իրեն չէր մօտենար, երեքշաբթի օրը սենեակը երթալով պահ մը նստեր է։

ՕԿԻՒՏԱՐԷՆ Զէնկէլքէոյ տանող ճամբան կը նորոգուի, մէջտեղը խճուղի և երկու կողմը մայթերով։

ՌՈՒՍ կառավարութիւնը Բ. Դրան զրկեց վիճակագրութիւն մը որ կը պարունակէ 1893ին Ռուսիոյ մէջ տեսնուած եղեռնական դաները։

ՐԻՕ ԵԱՆԷՅՐՈՅԻ խլամները Բ. Դուռը նէն խնդրեր են որ տեղւոյն օտար հիւպատոս Պ. Օրթօ Լէոնարտօ պաշտօնանկ ըլլայ և անոր յաջորդէ Լիբանանցի Նէֆիպ Պալիտ Էֆ. բայց Պ. Լէոնարտօ ակէ առաջ իրեն դէմ հակառակութիւն մը եղած ըլլալը տեղեկագրած ըլլալով, Բ. Դուռը որոշեց Ուաշինկթընի օտար. դեսպանատունէն տեղեկութիւն ուզել այս մասին։

ԻԷԱԼԻՈՅ կառավարութիւնը Բ. Դրան հաղորդեց առողջապահական այն որոշումները որոնք ձեռք առնուած են Հնդկաստանի ու Մատակասքարի մէջ սիրող ժանտախտին դէմ,

ՊԷՐԼԻՆԻ լրագիրները կ'ըսեն թէ տեղւոյն արեւելեան լեզուներու համալսարանը յաճախող 333 ուսանողներէն 24 հոգի օսմանցիներէն կ'ուսանին և 19 ալ արաբերէն։ Ուսանողներու մեծ մասը չիներէնի կը հետեւի։

ԵԱՆԵՍՕՅԷՆ կը գրեն թէ Լէրշաթէի լիճին արտօնատէրերուն և շրջակայ գիւղերու բնակիչներուն անհամաձայնութիւնը քննելու համար հանրօգուտ շինութեանց պաշտօնարանին կողմէ դրկուած յանձնաժողովը ատենց մեծ մասին հետ համաձայնութիւն գոյացուցեր է։ Թէեւ քանի մը յամառողներ կան, սակայն յուսալի է որ ատենք ալ մօտերս համակերպին։

Պ. ՊՈՒՐԹՈՒԱՅԻ նորէն մայրաքաղաքս գալուն պատճառը սա է թէ Աբէնքէն Սէլանիկի ճամբով ուզեր է Բարիզ ուղեւորիլ, բայց Պիրէոնէն Սէլանիկ ուղղակի չգնաւ։ Հասնելով կ. Պոլիս եկեր է ամէն եւրոպական կառախումբով Բարիզ երթալու համար։ Պ. Պուրժուա, առջի օրը, մայրաքաղաքէս մեկնելէ առաջ, այցելեց Պոլսոյ Նշանաւոր վարիչները։ Իրիկուան դէմ Բեռա Բէյլէսի մէջ ճաշեց և յետոյ Սիրքէճիի կայանը գնաց։ Պ. Պուրժուան Բեռա Բէյլէսէն մեկնելու միջոցին, նուագածուներու խումբ մը Մարսէյեզը նուագեց։ Պ. Պուրժուա Բէյլեռ ու Վիէննա պիտի հանդիպի և կիրակի Բարիզ պիտի հասնի։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Ցունաց պատրիարքական փոխանորդ Տ. Սբոսթոլաթոս երէկ այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ դեսպանին։

ՀՐԴԵՀ.— Երէկ ժամ 6ին Մաքրիգիւղի Զէյթունլըք թաղին մէջ տուն մը այրեցաւ։ Տունը տեղւոյն թաղապետական Խորհուրդին անդամ Պօղոս Էֆ.ի սեպհականութիւնն էր և ձկնորս Յովհաննէս վարձքով կը բնակէր հոն։

ԱՆՕՐՈՒԹԻՒՆ.—Պուլկարիոյ մէկ գիւղին մէջ Լազարով անուն մարդ մը իր ինքզատակներուն հետ անօրութենէ մեռնելու տարիներուն հասած ըլլալով, ամէնէն փոքր աղան, երկու տարեկան մանչ մը, 25 ֆր.ի ծախքը է գնչուի մը։

ՀԲԻՒ 8 Խոխմարանը ամուսնական դատի մը մէջ, կնոջ քով գտնուած գոհարեղէնները էրկանը վերադարձնելու մասին որոշում մը տուած ըլլալով, ձեռնհասութիւնը ծանոյց թէ այդ որոշումը կարելի չէ գործադրել։ Խոխմարանը այդ տեսակ վճիռ մը արձակելու անձեռնհաս ըլլալով, վասն զի ոչ-իսլամ հասարակութեանց հոգեւոր պետերը օժիտի և ռոճիկի դատերուն միայն կրնան միջամտել և գոհարեղէններ ետ առնելու խնդիրը ատենցմէ տարբեր դատ մըն է։

ՊՐՈՒՍԱՅԻՆ կը գրեն թէ քաղքին մէջ ու շրջակայքը ձիւն տեղացած է։ Անցեալները տեղացած անձրեւէն ետքը վարուցան կատարուած ըլլալով, ձիւնը շատ օգտակար պիտի ըլլայ հունձքերուն։

ԱԼԻ ՇԱՀԱԶ Էֆ.ի կարասիները ու մատեանաղարանը վաղը և կիրակի ճառուդով պիտի ծախուին Էմիրկէնի մէջ։

ՍՆՆԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Սերվեր Կիմանայ թէ Բիլեպ ալ Բուսիէ Էնթէրնասիոնալ օտմ. անանուն Ընկերութիւնը սնանկացած հռչակուեր է ծովային առեւտրական դատարանին որոշմամբ։ Նոյն դատարանին անդամ Քալիսրքի ալէյ Ժիւժ-Բոմիսէր կարգուեր է և փաստաբան Պէյրամղոլու Ալէքսանդր Էֆ.ն։

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՑ.—Անցեալ հինգշաբթի գիշեր Թէքիրտաղի ափերը փոթորկի բռնուելով ցամաք իջեր է Լվանկիսբրա անուն նաւ մը որ ածուխ բեռցած էր։ Անմիջական օգնութիւններով, նաւաղներէն վեց հոգի ազատուեր են։

—Հաճի Տավուտ Ընկերութեան Իզմիր չոգենաւն ալ Մարմարայի բացերը փոթորկի բռնուելով, ալիքները քշեր տարեր են նաւուն տախտակամածին վրայ գտնուած ապրանքները։

ՄԵԾ ՇՈՒԿՈՅԻՆ մէջ Ատթիքամը Ալի Էֆ.ի խանութէն Խարլուա անուն կին մը գողութիւն ըրած միջոցին ձերբակալուեցաւ։ Այս կինը անցեալները Նորէն նոյն խանութէն ութ ոսկի արժողութեամբ քաղա մը գողցած էր։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ մէջ առջի իրիկունը Նաիլ անուն մարդ մը դաշոյնով վիրաւորեց Իսմէթ անուն ուրիշ մարդ մը։ Նաիլ ձերբակալուեցաւ։

ՀԻՒԱՆԴ ԿԱՄ ԱԽՏԱՅԷՆ ՍՏԱՄՈՒՍ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Որո՞ւ չէ պատահած երբեմն ծանր, տաժանելի և գժնդակ մարսողութիւն մը ունենալ, իրենց ստամոքսի վրայ ծանրութիւն մը կամ թթուութիւն մը և քացխելու նման անպատշաճութիւններ զգալ։ Շատ անգամներ կարեւորութիւն չի տրուիր այս նեղութիւններուն և սասկի ընելով մեծ անխոհեմութիւն մը կը գործենք, որովհետեւ այդ անշահ սնկանոնութիւնները իրենց երկարատեւ կրկնութեամբ կրնան փոխարկուիլ ստամոքսի կատարեալ հիւանդութեան մը կամ դժուարահալութեան և միւս կողմէ շատ դիւրին է անոնցմէ ազատիլ արագ և ապահովելի միջոցով մը, այսինքն «կառավարական Վիշիի բասթիլներէն քանի մը հատ առնելով։ Այս բասթիլները որոնք շատ ախորժելի համ մը ունին «կառավարական Վիշիի աղով մարսողութիւնը դիւրացնելու աքանչելի հանգամանքներ կ'ընծայեն։ Այդ բնական աղը Ֆրանսական կառավարութեան սեփական «Վիշիի Սելեստէն, Կրանտ Կրիլլ» և «Օրիթալ» աղբիւրներուն ջուրերէն հանուած է։ Ուրեմն պէտք է որ միշտ պահանջենք «կառավարական Վիշիի ճշմարիտ «բասթիլները որոնք կը վաճառուին կնքուած մեծ աղեայ տուփերու մէջ դրուած, և մեծ ուշադրութիւն ընել զգուշանալով պարզ առեւտրի և վաճառականութեան մէջ ծախուած և Վիշի ըսուած բասթիլները գնելէ։

ԹՂԹԱԲԵՐ

Ա.ՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀԱՊԼԻՇԱՅԻՆ.— Բեղերպուրկի մէջ զրոյց կայ թէ Մենելիք թշնամական դիտաւորութիւններ ունի Իտալիոյ հանդէպ։ Ռուս կառավարութիւնը Աստիս-Ապեպայէն լուր առած է թէ Մենելիք չատ զայրացած է Իտալացիներուն դէմ, զոր կ'ամբաստանէ թէ Բաս Մանկաշան ապըստամբութեան գլգլած են։ Կը մեղադրէ նաեւ Իտալիացիները թէ Բահրիթայի մէջ, Կարմիր ծովու վրայ, իրրեւ սեպհականատէր շարած են, մինչդեռ Բահրիթայի Էմիրը իրեն հարկատու է։ Մենելիք որոշեր է Իտալացիները բոլորովին վանել Ափրիկէէն, և այդ պատճառու է որ բազմաթիւ բանակ մը կազմած է։ Հայկշաստանէն վերադարձող Ռուսերը կ'ըսեն թէ Մենելիք բազմաթիւ զէնք և մեծաքանակ ռազմամթերք ունի։ Զի կարծուիր որ Իտալացիները, եթէ երբեք պատերազմի ձեռնարկեն, կարենան այդչափ բազմաթիւ բանակ մը հանել։

Բնաւ տարակոյս չի մերցներ որ եթէ պատերազմ ծագի, Ռուսիա պիտի միջամտէ, վասն զի որոշած է երկիր մը ձեռք անցընել Կարմիր ծովին վրայ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՆԱԽԱՏՈՐՄԸ.—Օտեսայէն կը հեռագրեն թէ Ռուսիոյ ծովային նախարար Թիրթով ծովակալին նոյն քաղաքը ժամանելը վերաբերութիւն ունի հոյակապ ծրագիրներու իրագործմանը, որով Ռուսիա ծովային մեծ տէրութիւն մը պիտի ըլլայ։ Սեւ ծովի նաւատորմը, դաշնագիրներու տրամադրութեանց համաձայն, պաշտպանողական նպատակաւ և ներքին ջուրերու համար միայն կրնայ գործածուիլ։ Միւս ծովերուն մէջ չի կրնար երթալ։ Այս պարագաներուն մէջ ռուս կառավարութիւնը որոշած է իր նաւային գործողութեանց կեդրոն ընել Մայրագոյն Արեւելքը, այնպէս որ այդ կողմէն կարենայ դէմ դնել տէրութեանց ո և է հաւաքական մէկ գործողութեանը։ Այս ծրագիրը, որ առաջին անգամ այնչափ անիրականալի չի թուիր, սակայն խնամով և յաջողութեան հաւանականութեամբ ուսումնասիրուած է։ Մրագրին ընդհանուր գիծերուն նայելով, Խաղաղականի նաւատորմին վրայ պիտի աւելնան չորս զրահաւոր, երկու թնդանօթակիր և բազմաթիւ թորփիլանաւեր ու թորփիլահաղածներ։ Մայրագոյն Արեւելքի զրկուելիք ապաները ու նաւաղները աւելի ամուրիչով պիտի ատանան և զինուորական ծառայութեան համար որոշուած պայմանաժամէն պակաս ատեն պիտի մնան։ Միանգամայն չուռուպ ասիճանի բարձրացում պիտի ունենան։ Այս կերպով Մայրագոյն Արեւելքի նաւարաժին ծառայութիւնը հրապուրիչ պիտի ըլլայ։

Ծովային նախարարը Օտեսա գտնուած միջոցին նաւարաժին մը պիտի կազմէ, իրրեւ օժանդակ կամուրջ նաւատորմին, որուն վրայ նաւեր պիտի աւելցուին։ Օտեսայի մէջ նաւային սպառնրու վարժարան մը բացումը կատարուեցաւ։ Նաւատորմին սպառազինման ծախքերուն համար 250 միլիոն ֆր.ի գումար մը յատկացուեցաւ և արդէն սկսած է նպատակին գործածուիլ։ Նոր նաւերու չինութիւնը առնուազն մինչև չորս տարի պիտի աւարտի։ Աշխատութիւնները փութացնելու համար Բեղերպուրկի, Ֆինլանտիայի, Բորթ-Արթուրի և Նիքոլայէվի մէջ նաւարաններ պիտի հաստատուին։ Միւս կողմէ Անդրսխալերեան երկաթուղիին չինութիւնն ալ արտասովոր եռանդով մը առաջ կը տարուի։

ՍՈՎ. ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Բեղերպուրկէն կը հեռագրեն Տելլի Նիւզի թէ Ռուսիոյ քանի մը նահանգներուն մէջ սովը ամենայն սասկութեամբ կը ճարակի։ Շատ տեղերու մէջ ժողովուրդը խոտով կը սնանի։ Կը կարծուի թէ մէկ քանի տարի առաջուանին պէս այս անգամ ալ ազատալի հեւեւանքներ ունենայ։ Աղքատութիւն ու թշուառութիւն ալ կը տիրեն վասն զի ժողովուրդին համար գործ չկայ։ Սամա գիւղաքաղաքին մէջ ընկերութիւն մը կազմուած է անօթութենէ տառապող տղաքներուն դարման մը ընելու նպատակով։ Այդ Ընկերութիւնը վերջերս հանրային խոհանոց մը բացաւ ուր 1500 տղաքներ ամէն օր կը կերակրուին, բայց գիւղաքաղաքին մէջ դեռ ութ հազարէ աւելի անօթի տղաքներ կան։ Փողոցներուն մէջ ամէն օր հարիւրաւոր տղաքներ կը մուրան։ Շատերը մտակայ գիւղերն ալ կերթան առանց մեծ բան մը ձեռք անցընելու։

Հեռագիր

ԲԱՐԻԶ, 28 դեկտ.—Պատոն Ֆէբրիանա տը Բուշիրի մահուան առթիւ եղած ղրոյցները բացարձակապէս կը հերքուին։

—Բեղերպուրկէն կը հեռագրեն թէ ռուս կառավարութիւնը որոշած է յառաջիկայ տարի երմտական կցորդներ կարգել կ. Պոլսոյ, Լոնտոնի, Պէրլինի, Նիւ Եորքի, Բարիզի, Վիէննայի և Պրիւսելի իր դեսպանատուններուն համար։

ՄԱՏԻՒՏ.— Պ. Սակասթայի վիճակը աղէկ է և այնպէս կը շարունակէ։

Ա.ՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 28 դեկտ.—Վճռաբեկ Ատեանը այսօր լսեց Պ. Բաղիմիր Բէրիէն, որ Տրէյֆիւսի առաջին դատին ատեն Հանրապետութեան նախագահ էր. նոյնպէս Պ. Պարթուն որ այն ատեն նախարար էր։

—Աժանա Նասիոնալի կէս-պաշտօնական մէկ զեկոյցը կը հերքէ քանի մը լրագիրներու կողմէ երկի հրատարակուած այն լուրը թէ Տրէյֆիւսի գործին գաղտնի պարութան արդէն հաղորդուած ըլլայ Վճռաբեկ Ատեանին։ Կէս մը միայն ստոյգ է, այն է թէ կառավարութեան և նոյն ատեանին միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացած է այն պայմաններուն վրայ որոնցմով պիտի հաղորդուի գաղտնի պարութիւնն։

ՄԱՏԻՒՏ.— Պ. Սակասթայի վիճակին մէջ զգալի փոփոխութիւն մը չկայ։

ՎԻԷՆՆԱ.— Աւստրիոյ Խորհրդարանը պիտի դադարուի յունուար 17ին։

ՐԷՇԹԱ.— Պատոն Պանֆիլի վկան, երեսփոխան Պ. Կաբարի, մեռամարտեցաւ Զէմէրէ երեսփոխանին հետ, որ Պ. Հորանաքիի վկան է։ Մենամարտը ատուրով տեղի ունեցաւ։ Պ. Զէմէրէ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ԲՈՒԻԶ.— Լրոլայէն (Զուիցերիա) կը հեռագրեն թէ լեռնէն խոշոր ժայռ մը գլորելով չորս տուն խորտակեր է. երեք հոգի մեռեր են։

ՍՕՖԻԱ.— Պուլկարիոյ Սինոդին նախագահ Տ. Կրէկորիուս երէկ իրիկուն մեռաւ։ Թաղումը պիտի կատարուի Ռուսճուքի մէջ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ԱՌՏՆԻ ԳԱՂԱՆԱԿՆԵՐԸ

(Շարունակութիւն երեկի թիւէն)

Խաչիկ Բէյրմեան 39.50, Համբարձում Գազարեան 38.25, Յարութիւն Տէր Մովսէսեան 38.25, Միհրան Անտոնեան 37.50, Յարութիւն Շէրվանտեան 36.75, Տիկին Բէսմէ Թրէնկեան 35.75, Տիգրան Արզուեան 35.25, Վարդան Պարտիզպանեան 34.75, Գէորգ Յովակիմեան 34.50, Կարապետ Բէյրեան 34.50, Յովհաննէս Նուրեան ի Մագրի գիւղ 34.25, Եղիազար Մելիքեան 34.25, Էլիա Զէյնէտեան 32.50, Գրիգոր Բէյրիրճեան 31.75, Երուանդ Լարիփեան 31.50, Հրաչեայ Զատէեան 31.50, Յարութիւն Գասալ սղլու 31.25, Սերովբէ Թագուհեան 30.25, Յովհաննէս Տէմիրճիպաշեան 30, Աբրահամ Զաքարեան 30, Մանուկ Միքայէլեան 29.25, Առաքել Գրիգորեան 29.25, Ստեփան փաշա Արսլանեան 28.75, Նշան Ալեանաքեան 28.75, Սարգիս Տէմիրգաֆուլեան 28.50, Գառնիկ Տէօքմէճեան 28.50, Պօղոս Մկրտիչեան 28, Խաչիկ Մանեասեան 28, Գալուստ Գուլումեան 27.50, Յարութիւն Քէչէճեան 27.50, Տիգրան Թոգմաեան 27.25, Գրիգոր Սերովբեան 27.25, Յակոբ Բէլէկեան 27, Տօքթ. Արզումանեան 26.75, Միրաք Մալխասեան 26.75, Նշան Մաղբուճեան 26, Յարութիւն Մուրատեան 26, Գէորգ Սապօնճեան 25.75, Միւռօն Ալեքսէեան 25.25, Աբրահամ Տամկաճեան 25.25, Յարութիւն Փաշիկեան 25, Սրբոհամ Սօլոմոնեան 24.50, Ոսկան Կլիմիչեան 23.75, Կարապետ Աւետիսեան 23, Յարութիւն Ալիբերմաքեան 22.75, Կարապետ Տամատեան 22.75, Մագսուտ Նարլեան 22, Յակոբ Իւթիւճեան 21.75, Նիկողոս Զիրմէճեան 21.25, Ռուբէն Սէմէրճեան 21, Ստեփան Հէքիմեան 20.75, Նշան Սէրվէրեան 20, Տիրան Նազարեան 20, Խաչատուր Սաֆվերի 20, Նշան Ղուկասեան 20, Էմմէքճեան եղբարք 20, Կարապետ Քէսոպէքճեան 20, Տիկին Գայիանէ Մատակեան 20, Տօքթ. Դաւիթեան 20, Աւետիս Շալճեան 19.50, Թադէոս Փասուճեան 19.50, Կարապետ Բիւրքճիխանլեան 19.25, Խաչատուր Արեւեան 19, Լեւոն Զարփճեան 19, Տիգրան Բիւսկիւճեան 17.75, Պետրոս Յակոբեան 17.25, Միհրան Պեզարեան 17.25, Մ. Գրիգոր Գրիգորեսեան 17, Գէորգ Թորգոմեան 17, Յովհաննէս Սարրաֆեան 16.25, Յովսէփ Գալանճեան 16, Բարթող Քիւրքճիպաշեան 15.75, Տիգրան Գազազեան 15.75, Օնիկ Խաբայէեան 15.25, Միսաք Պուտաքեան 15, Պետրոս Թնքարեան 15, Լեւոն Զարուգճեան 15, Միհրան Ֆէսճեան 14.75, Նշան Գարրիէլեան 13.25, Կարապետ Տէր Գրիգորեսեան 13, Մարգար Ունճեան 12.75, Գրիգոր Մարկոսեան 12.50, Զաքար Գուլումճեան 12, Եաղուպ Կ. Նշասատճեան 12, Մագսուտ Հարլնց 11.50։

Ակէ եռքը կուգայ 41 գանձանակներու ցուցակ մը որոնց մէջէն ելած առաւելագոյն գումարն է 10 ղրուշ և նուազագոյնը 10 փարայ։

Համագումար 22190 ղրուշ։

ՊՈՏՊԼ. ՀԱՄՈՒԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պաստուրիւն Հին Կտակարանի եւ Մարգարէութիւնք, որ կը բաղկանայ 536 էջերէ, և կը պարունակէ օգտակար և հմտալից ծանօթութիւններ և մեծ օժանդակ մըն է Սուրբ Գրոց այն մասերը ուսումնասիրող հաւատացեալներուն և մանաւանդ հոգեւոր պաշտօնեաներուն։ Գինն է 15 դահեկան և հայատառ թուրքերէնն ալ կայ։

Քրիստոնեական Կարագիր, որ կը բաղկանայ 283 էջերէ և տասներկու գլուխներու բաժնուած ըլլալով իւրաքանչիւրին մէջ կը իսօսի մէյմէկ գովելի բարեմասնութիւններու վրայ և շատ օգտակար է մանաւանդ երիտասարդներու և պատանիներու և յարմար՝ իրրեւ նուէր կարդնդի առթիւ։

Կը ծախուին Պայպըլ Հաուսի Գրատան մէջ ի Ֆինճանճըլար Սօգուչու։ 173

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

17 Դեկ. 1898
Կ. ՊՈԼԻՍ.— Ծանուցափ 769.
Զերմաչափ 4.

Օդը պայծառ։
Կեսօր.— Ժամը 7.14։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՅԴՈՒՐՍ

Զերմաչափ	Զրոյէն վար	Զրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	6
Սէլանիկ	1	—
Իզմիր	—	0
Հալեպ	—	—
Էնկիւրիւ	—	10
Պրուսա	—	1
Արհանկել	5	—
Բէղերպուրկ	—	1
Մոսկուա	—	0
Բարիզ	—	5
Վիեննա	5	—
Օսէատ	—	1
Սոֆիա	20	—
Աթէնք	—	3

Սեւ ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.— Հանդարտ։

ՄԱԿԱՐԱՆԸ

Եւրոպական Մակարաններէն հասած հեռագիրները որոնք մէկ երկու օրէ ի վեր անշարժութիւն կը ցուցնէին, սկսան երէկուընէ բարձր գիներ ցոյց տալ լրոյր արժեթուղթերու վրայ։ Ինչպէս գրած էինք, գաղափարները որոնք բարձրութեան հակամէտ էին, նոյն վիճակին մէջ կը մնան։ Բարիզի Մակարանին մէջ, օսմ. Քոնսոլիտէն 22.90, երկաթ. 109, Լոնտոն՝ 22.75, Պէրլին՝ 22 95, երկաթ. 111.10 ֆր. Պրիւսէլ՝ 22 90, երկաթ. 109.50 ֆր.։ Մեր Մակարանը բացուեցաւ Քոնսոլիտէն 25.7, երկաթ. 109 ֆր.։ Մակարանին մէջ գործառնութիւնները բաւական ոգեւորուած կ'երեին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՄԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿԱՏԻՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Մեռի Դ	Ա. Ո.	25	—
Ամէնէն բարձր գին	»	25	01½
Ամէնէն վար գին	»	25	—
Բուլղարիի երկաթ. զոց.	Ֆր.	109	25
Ամէնէն բարձր գին	»	109	37
Ամէնէն վար գին	»	109	12

ԲԱՌՈՒՄ 17 Դեկտ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Մեռի Դ.	Ֆ. Կ.	25	08
Բուլգարիի երկաթուղի	Ֆր.	110	—
Օսմանիէ		405	—
Ռէժի		268	—
Օսմ. Պանքա		12	—
Քոէսի ժէնէրալ ՕՍԹմ.		9	30
Երկրագործական Պանքա		7	30
Մսա. Օթ. Ճանմ է Վայէօ	Ա. Ո.	8	20
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		8	20
Թրամուէյ բաժնեթ		795	—
» ժուլիանա		285	—
» պարտաթ.	Ֆր	492	
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	297	50
Բարափ Ֆ. Պոլսոյ	»	556	

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ ութ օրուան	Օ. Ո.	2	20
» մէկ ամսուան	»	—	
Բսմ. Երկթ. ութ օրուան	»	—	
» » մէկ ամսուան	»	—	

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՄ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	17	38
Անգլիական ոսկի	»	110	10
Բոլ Եմբէրիալ	»	90	20
Բրիմիզ	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	04
Մէճիտիէ	»	94	30
Բուլղի Ղրթարամ	Օ. Ո.	8	54

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	15
» » » չէք	»	111	15
Բարիզ » »	Ֆր.	22	85
» » » չէք	»	22	78
Պէրլին ամսոյս չէք	Մարք	18	56
Վիեննա չէք	Ֆիոր	10	91

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 Դեկտ.

Օսմ. Քոնս. Մեռի Ա.	Ա. Ո.	—	—
» » » Բ.	»	47	75
» » » Գ.	»	27	10
Դ.) բաց.	»	22	75
) զոց.	»	22	75
Փոխառութիւն Գասպպա	»	82	50
Օսմ. 3½%	»	79	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12	—
Ոյտրնի երկաթուղի	»	11	50
Եգիպտական Միացեալ	»	106	50
Անգլ. Քոնսոլիտէ		110	45
Հելլենական 5%	»	42	50
Մոնտրոլ հելլենական 4%	»	19	—
Ռանթ » 4%	»	34	
Գուլֆ. փոխառ. 6% 1888	»	93	75
» Նոր » 6% 1892	»	97	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	30
Դրամագլուխ	»	4	—

ԲԱՐԻԶ, 28 Դեկտ.

Օսմ. Քոնս. Մեռի Դ. բաց.	Ղրշ.	22	90
Օսմ. Քոնս. Մեռի Դ. զոց.	»	22	90
» » » Բ.	»	46	—
» » » Գ.	»	27	—
Օսմանիէ	»	403	—
Բուլգարիի երկաթուղի	Ֆր.	169	—
Օսմ Ռէժի	»	268	—
Օսմ Կայս Պանքա	»	552	—
Ֆրանս Ռանթ 3%	»	101	92
Քէսի Լիոնէ	»	865	—
Պանք տը Բարի	»	—	—
Մուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	94	92
Սպանիական արտաքին	»	46	47
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	350
Դրամագլուխ	»	03	—

ՊԵՐԼԻՆ, 28 Դեկտ.

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Բուլգարիի երկաթուղի	»	161	80
Անատ երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս	»	20	300

ՎԻԵՆՆԱ, 28 Դեկտ.

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	02
» Լոնտոնի վրայ	»	120	50
Բուլգարիի երկաթուղի	»	58	—
Օսմ. Ռէժի	»	124	25

ԲԱՋԷ

Մեծ հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ հանգերձից Սրամպոլ Մանմուտ փաշա Ապուտ էֆենտի, Եէնի Ջարշի թիւ 5-6.

Վ. Ճառատունս՝ իր առաջին եռամեայ շրջանին մէջ արդեամբ ցոյց տուաւ թէ իր իստոյմներ գործադրելու կարող էր եւ հպարտաւոր ազգային յանձնորդաց կողմէ բաշխուած և փոխառութեամբ տանելով թէ արդէն հատարակութիւնէ այնքան լաւ ընդունելութիւն կը գտ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ

Փոքրիկ տղաքները սնուցանելու եւ անոնց ապագայ առողջութիւնը ապահովելու համար, երբ վեց ամսու ըլլան ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌՈՎ կրակնին սնուցանել զանոնք. ՖՕՍՖԱԹԻՆը շօրբայի նման խիտ համեղ է եւ բաղցրահամ եւ արտաքոյ կարգի աննդարար. տղաք մեծ ախորժով կուտեն զայն եւ քանի ուտեն այնչափ կը սնանին կը զօրանան, շուտով ոտքի կ'ելնեն, եւ փոքրիկներու յատուկ շատ մը հիւանդութիւններու կը դիմադրեն։ Այս սննդարար ուտելիքը՝ տղոց ոսկրները զօրացնելու մասնաւոր յատկութիւն մը ունի եւ միանգամայն կը փրկէ զանոնք փորքիկնե ուն համար յաճախադէպ եղած փոյհարուածներէն. մեծապէս կը նպաստէ ակուաներուն շուտով եւ անվտանգ բուսնելուն։ Հազարաւոր փորձեր կը հաստատեն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌՈՎ սնանող տղաք առողջ, զօրաւոր եւ ուժեղ մարդիկ կ'ըլլան ապագային։

Տղոցմէ զատ, մեծ հասակէ անձինք շօրբայի եւ կանով սուրճի տեղ այս պատուական ՖՕՍՖԱԹԻՆը գործածելով, մեծապէս նպաստած կ'ըլլան իրենց առողջութեան։ Ամէն մեծ նպարավաճառներու. դեղագործներու եւ դվա.եղա ծառներու քով կը գտնուի։

Անոնք որ կանխահոգութիւն ունենալ կ'ուզեն իրենց գաւակներուն մասին, անհրաժեշտ է որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌՈՎ սնուցանեն զանոնք։

f55 25—44

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահինմիջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Societe Europeenne

Բարիզ 1 և 3 Լա Բէլթիէ փողոց (Պուլվար տէ դ'Իտալիէ ի անկիւնը)։ Ընկերութեան չէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդա-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բաներ՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնգտուն գրամով վճարելի չահերն են 14,400,000 ֆր., 1897ին 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կրպատանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր չահերը։ Եթէ մասնակից է, և կամ տակաւին չէք, խիստ չահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իրրեւ հաստատութեան գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու եւ տարուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի գէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
ձ. ՈՒ. ՀՈՒԹՕԼ եւ ԸՆԿ.
ԲՆՆԻՉ-ՊԱՏԱՒԻՐԱԿ
Ա. ԶՈՒՀԱՅԵԱՆ
Վալվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն ԲԱՓԷ ԵՒ ԸՆԿ
Մ-ռիլիայ և Պրոմ դիլ-կանոնաւորակ բանդ
ԺԱՄԱՆՈՒՄ
Յունվ. 3 Մինկրէլ Մարսիլիաէն։
» 9 Անարոլ Անատոլուի եղերքէն։
Ժամի Անդերսէն։
ՄԵԿՆՈՒՄ
Յունվ. 4 Մէնկրէլ Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովոռոսսիսկ։
» 10 Անարոլ Մարսիլիա ուղղակի։
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի մէջտեղ առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ճաշարան և ննջասենեակներ
Նաւաստիներ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒԼ
576 Թոփհանէ, քարափին վրա

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

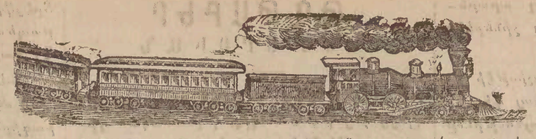

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1898 Նոյմբ. 1 |Ն.Տ.| երեքշաբթիէն սկսեալ
ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇՏ. ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 34 Խառն Առտ	Թ. 2 Ճամբ. Առտ.	Թ. 4 Ճամբ. Առտ.	Թ. 36 Խառն Իրիկ.	Թ. 6 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 8 Ճամբ. Իրիկ	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ Առտ.	Թ. Ճամբ Իրիկ.	Թ.	Թ.	Թ.
		ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ											
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.			
Քարաքէօյ Կամուրջ	ԺԱՄ.	1 35	3 47	5 57	8 15	10 30	11 30						
Հայտար Փաշա	ԺԱՄ.	2 —	4 12	6 22	8 40	10 55	11 55						
Գրզրլ Թօբրաք	»	— —	4 28	6 37	9 5	11 13	12 13						
Ֆէնէր Եօլու	»	2 31	4 33	6 41	9 9	11 17	12 17						
Կէօզ Թէփէ	»	— —	4 38	6 46	9 15	11 22	12 22						
Լէնէքէօյ	»	2 42	4 43	6 51	9 21	11 28	12 27						
Պօսթանճը	»	2 51	4 51	6 59	9 31	11 35	12 34						
Մալթէփէ	»	3 3	5 2	7 9	9 44	11 45	12 44						
Քարթալ	»	3 19	5 13	7 20	10 1	11 56	12 55						
Բէյնտիք	ԺԱՄ.	3 30	5 21	7 28	10 11	12 4	1 3						
	ԱԿՆ.	3 40	—	—	10 21	—	—			—			
Թուզլա	»	4 4			10 46								
Կէյպզէ	»	4 24			11 10								
Տիլ Իսքէլէսի	»	4 47			11 37								
Թավշանճիլ	»	4 56			11 47								
Հէրէքէ	»	5 13			12 6								
Եարըմճա	»	5 31			12 30								
Թիւթիւն Զիֆթլիք	»	5 43			12 44								
Տէրինճէ	»	5 52			12 57								
	ԺԱՄ.	6 6			1 13								
Իզմիտ	ԱԿՆ.	6 26											
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»	7 —											
Սապանճա	»	7 25											
Ատա Բազար	»	7 47											
Կէյվէ	»	8 31											
Աք Հիսար	»	8 52											
Մէքէճէ	»	9 24											
Լէֆքէ	»	9 49											
Վէզիր Խան	»	10 24											
Պիլէճիք	ԺԱՄ.	11 6											
	ԱԿՆ.	11 16											
Քարաքէօյ	»	12 28											
Պօղէիւք	»	1 12											
Իսքէ Հօնի	»	2 2											
Զուբար Հիսար	»	2 33											
Էսկի Շէհր	ԺԱՄ	3 12											
		Իրիկ.											

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 Ճամբ Առտ.	Թ. 3 Ճամբ. Առտ	Թ. 31 Խառն Առտ.	Թ. 5 Ճամբ Իրիկ.	Թ. 7 Ճամբ Իրիկ.	Թ. 33 Խառն Առտ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ.	Թ.	Թ.
		ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ											
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.			Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.			
Էսկի Շէհր	ԱԿՆ						11 45						
Զուբար Հիսար	»						12 21						
Իսքէ Հօնի	»						12 56						
Պօղեիւք	»						1 2						
Քարաքէօյ	»						2 2						
	ԺԱՄ						2 52						
Պիլէճիք	ԱԿՆ						3 2						
Վէզիր Խան	»						3 35						
Լէֆքէ	»						4 8						
Մէքէճէ	»						4 40						
Աք Հիսար	»						5 4						
Կէյվէ	»						5 27						
Ատա Բազար	»						6 18						
Սապանճա	»						6 34						
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»						6 59						
	ԺԱՄ.						7 34						
Իզմիտ	ԱԿՆ.			1 30			7 54						
Տէրինճէ	»			1 48			8 9						
Թիւթիւն Զիֆթլիք	»			1 59			8 18						
Եարըմճա	»			2 13			8 30						
Հէրէքէ	»			2 45			8 55						
Թավշանճիլ	»			2 58			9 5						
Տիլ Իսկէլէսի	»			3 9			9 14						
Կէյպզէ	»			3 40			9 38						
Թուզլա	»			4 5			9 58						
	ԺԱՄ	—	—	4 25	—	—	10 20	—	—				
Բէյնտիք	ԱԿՆ	2	3 10	4 35	6 27	9	10 30						
Գարթալ	»	2 11	3 20	4 48	6 36	9 10	10 45						
Մալթէփէ	»	2 22	3 31	5 4	6 47	9 21	11 4						
Պօսթանճը	»	2 32	3 41	5 18	6 58	9 32	11 17	—					
Էրէնքէօյ	»	2 41	3 52	5 30	7 7	9 41	11 30						
Կէօզթէփէ	»	2 45	3 56	5 34	7 11	9 45	— —						
Ֆէնէր Եօլու	»	2 50	4 1	5 40	7 16	9 50	11 41						
Գրզրլ Թօբրաք	»	2 54	4 5	5 44	7 20	9 54	— —						
	ԺԱՄ.	3	4 11	5 52	7 26	10 —	11 50						
Հայտար Փաշա	ԱԿՆ.	3 7	4 18	6 3	7 33	10 8	12 5						
Քարաքէօյ Կամուրջ	ԺԱՄ.	3 32	4 43	6 28	7 58	10 33	12 30						
							Իրիկ.						

LONDON & LANCASHIRE FIRE

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ
ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԱՑԵԱԼ 1862ԻՆ
ԴԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԳԻՐՈՒԱԿԱՆՈՒ ԹԻՒԼԴԷՐ ՏԷՆՃԷԼ
Հէրմի խան, թիւ 2—3, Վալտէ-էլլաչ, Ղալաթիա
Առաջնակարգ Ընկերութիւն մէկ սա, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատասխանատուութեամբ համբաւաւոր։
ՓՆԻԼ ԹԷՈՏՈՐ ՍԹԷՓԱՆՈՒ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրգ Ընկերութեան սպարանքը, Մեծ Մոսքվա 37
Ապահովագրութեանց գիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՆՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 ֆր
Երաշխաւորութեան գումար 82,500,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ
Ղալաթիոյ գլխաւոր վայ
(ՀԻՒԴԵԼ Մատաթիա)
Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՈՐ ՐԷԲԷՆ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԱ
Ընդարձակ Հալի, Կ. Պոլսոյ և Օրթեայի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Արպանս	1069	Գոմ	1497	Նոզ	1011	Մալմ	724	Բոզարիս	188
Այէբթօ	3607	Գենկ	2906	Կրօտնս	1895	Մարէնկ	2273	Լանֆ	1113
Անճէլս	1541	Գորսս	895	Հիբս	775	Մարդէլլս	3709	Ցիբիս	1735
Արիսսոն	2377	Ֆիտս	4311	Հիտալկս	1561	Միքստս	3557	Սիլվիս	1183
Գասանս	1822	Տօմինս	937	Հինտու	3720	Միլս	1037	Սբէրս	1200
Գօրստինս	1264	Ցուրս	2333	Հորատիս	3600	Մօնդէպէլլս	1735	Քասսս	1328
Գրսվս	1076	Տրարս	1713	Հումպէր	598	Մուրիլս	2419	Թ. Ռիվսլն	1546
Գրիւնս	841	Ֆինսմս	504	Իսկս	2354	Նէրս	1083	Քօքիս	3827
Գրֆֆալս	4431	Էպրս	2464	Իտանս	5540	Օհիս	4100	Թօլէտս	1470
Դէյրս	1671	Էլտորատս	1520	Ճիւնս	1080	Մնեաքիս	4036	Քօրքիտս	487
Դալիքսս	1337	Էշտոս	1481	Քիլէս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլրինս	2307	Բաւէրմս	1637	Վասրս	1914
Գազս	1094	Ֆինլանտ	1328	Քօմնս	1700	Բօլս	510	Վէլս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1063	Բիսլեթս	2229	Վօլթուրնս	2398
Սիսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանս	2272	Բիսմարք	1663	Եէտս	1250
Գլիս	2697	Գալիլէս	3060	Լիվօրնս	1643	Բօլս	1613	Զէրս	1200
Գօլօրատս	4263	Գիրանս	1248	Լօրէնցս	3191	Բոսէս	1789		

Տարբ չոգենաւը, նաւապետ Բէյմ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։
Մէյթաբ չոգենաւը, նաւապետ Պոյդ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն մեկնած է ամսոյս 24ին և Յունվար 8ին հոս կ'սպասուի։
Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆԴ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Փէշիւք Միլլէթ խան. Ղալաթիա

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տ՞Ռ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Եանի թաղեցիներուն վրայ յոլը, Գալաթիոյ կողմէն)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաներն ոչ մի ոնգամ կը լեցնեն. ցաւ չունիցը և նոր-ոչ ներգործելու պարտեանս։
Նորահնար եղանակաւ, նուրբ. ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, ցանկ ինչ-որ-ոչ ի գոր գործի, ծամելոյն, և ապա պրպտանելոյն երաշխաւորեալ։
Բերանի հիւանդութիւնը կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թքամրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի առաջնահանութիւն.
Ց. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (Գիւ- կ- ոչ) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Գիւ- կ- գիւ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։
Գատարդիլացիք կրնան դիմել իրենց ընակարանն, թիւ 1 Իսթիքլալ փողոց։

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնը
Գշ. 15'27 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 16 28 Իզմիր, Բիրէ, Ադերսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաստատակելով Ադերսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Սուֆֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 17/29 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 17/29 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օռտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 18.30 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»ի ԹԵՐԹՕՆԸ (119)

ԷՄԻԼ ՈՒԻԳՊՈՒՈ
ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻՆ ՏՂԱՆ

Գ.

ՄԱՏԷՐ ԶԱՆԿԱՕՏԷՍ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

—Վայրկեան մը չկորսնցընենք. ըսաւ կամացուկ մը Պլեռօ՝ խոստացած հազար ֆրանքնոց տոմսն Սպանեօլին ձեռքին մէջ դնելով։

Թամէրլան, առած հրահանգին համեմատ վանդակագրան դուրսը կեցաւ դաշոյնը ձեռքին մէջ պատրաստ, երբ Պլեռօ ներսի դատիքը կը մտնէր Սպանեօլին ետեւէն։ Երկուքն ալ զգուշութեամբ կը քալէին՝ թէեւ ակասիաներ. և թմբներու ստուերին մէջ ծածկուած էին։

Անթոնիօ կանգ առնելով դուռ մը ցոյց տուաւ Պլեռօի, ըսելով.

—Հո՞ն է։

Վանդակապեղկին մէջէն լոյսի մը ցոլքը կը տեսնուէր։

—Ապահո՞վ ես որ դուռը ներսէն կղպուած չէ, հարցուց Պլեռօ։

—Չեմ կարծեր։ կառապանուհին երբ իր սենեակն երթէ պառկելու, այն ժամանակ միայն դրանը նիգը կը դնէ։

—Տեսնենք. դուն հոս կեցիր և սպասէ։

Կատուի պէս կամացուկ քայլերով դրանը մօտեցաւ և ականջ դրաւ։ Կատարեալ լռութիւն կը տիրէր։ Այն ատեն՝ դարձուց դրանը կոճակը և քիչ մը բանալով՝ իր անդի նայուածքը կառապանին մէջ պտրտցուց, պատրաստ իր օրսին վրայ ցատկելու։

Իսկոյն սոսկալի ժպիտով մը կընճռեցաւ շրթունքը։

Փոքրիկ սեղանի մը քով, որուն վրայ կառապաներ լցուած էին, քնացեր էր աղջիկը։ Ցոգնութիւնը յաղթեր էր Բլեռի կամքին, և թմրութիւն եկեր էր վրան, և այսպէս սրիկային գործը կը դիւրանար։

Դուռը բոլորովին բացաւ, վազեց աղջիկանը քով, և արթննալու ժամանակ չթողլով՝ յանկարծ գլուխն ու մարմնոյն վերին մասը փաթթեց ճանրու լայն վերարկուով մը, զոր հեռը տարած էր։

Բլեռ մէկէն ցատկեց ցնցուելով, և առանց հասկընալու իր վրայ եղած վատ յարձակման նպատակը, ահարկեալ ճիչ մ'արձակեց. բայց ծածկոյթին ծալքերուն տակ խեղդուեցաւ ձայնը։ Խեղճ աղջիկը մոլեգնաբար կը մաքառէր ու կը տապալտրկէր։ Զուր ճիգ...։ Տարօրինակ արագութեամբ մ'ու ճարպիութեամբ որք այս տեսակ գիշերային գողուն ձեռնարկներու մէջ Պլեռօի քաջավարժութիւնը կը յայտնէին, Բլեռ օգնութիւն կանչելու և իր անդամները գործածելու բացարձակապէս անկարող վիճակի մը մէջ դրուեցաւ։

Իսկոյն սրիկան վառած լամպարը մարելով, յափշտակող դալի մը պէս գրկեց վերցուց աղջիկն և կառաբանէն դուրս տարաւ խոր մութի մէջ։

Բլեռ՝ Պլեռօի թեւերուն մէջ և կուրծքին վրայ սեղմուած՝ ուժգնապէս կը ցնցուէր և խուլ հեծութիւններ կ'արձակէր, որք դժբաղդաբար չէին լսուեր։ Միւս կողմէ հարաւային-արեւմտեան հովն ալ ուժգնութեամբ փչելով՝ մօտալուտ փոթորիկ կը գուժէր, և հոդմակոծ տերեւափիտ ծառերուն խարշիրը միայն բաւական էր դժբաղդ աղջկան ողբոկոծը խափանելու։

Պլեռօ արագապէս անցաւ ներքնագաւիթը, վանդակագռնէն դուրսի գաւիթն անցաւ և երկու ոստումով փողոցը հասաւ։

Սոլ մը հնչեց, և իսկոյն մօտակայ փողոցին անկիւնն սպասող կառք մ'եկաւ Պլեռօի առջեւ կանգնեցաւ։ Թամէրլան արդէն բացեր էր կառքին դռնակն և ինքն ալ մէջը մտեր էր՝ որպէս զի աղջիկը ներս առնելու համար օգնէր իր տիրոջը։ Բլեռ՝ կէս անկենդան վիճակի մէջ կառքին նստարանին վրայ դրուելով, Պլեռօ ալ ներս ցատկեց և դռնակը գոցուեցաւ։

Այս ամէնը հինգ վայրկեան չէր տեւեր՝ առանց իսկ բառ մ'արտասանուելու։

Մինչ կառքն երկու կորովի ձիերէ քաշուելով արագապէս կը հեռանար կառապանին մտրակի հարուածներուն տակ, Անթոնիօ կամացուկ մը դուրսի դուռը կը գոցէր, վայրկեան մը կանգ կառնէր դռնապաններուն օթեւակին առջեւ, ուր խոկալու ձայնը կը հնչէր ներսէն, և մեղմիկ քայլերով, առանց մէկէ մը լսուելու և տեսնուելու, իր սենեակը կ'երթայր։

3

ԱՌԵՒԱՆԳԻՆ ԵՏԵՒ

Կէս գիշերէն ժամուկէսի չափ ետքը փոթորիկը բրդաւ Փարիզի վրայ։ Փայլակներն անդադար կը հերձոտէին ամպերն և կը հրդեհէին երկինքը զարհուրելի որոտումներով։ Շարիւս ամուսինները բան մը չլսեցին. երբ կինն առտուան ժամը հինգին արթնցաւ, չեր գիտեր թէ Պ. Մօրան գիշերը ժամը քանիին տուն վերադարձած էր։ Երբ կանգնեցաւ վերին աստիճան դռնէ՝ գիշերը մինչեւ լոյս անը՝ դհատ քնացած ըլլալուն վրայ։ Դուրս ելաւ քիչ մ'օդ առնելու և ներսի բակին վրայ ակնարկ մը ձգելու համար։ Նշմարելով որ վանդակագուռը փակուած չէր, անուշադրութիւն մը որ կրնար իր հացէն ընել զինքը, իսկոյն օթեակը վերադարձաւ, և բանալին առնելով դարմանեց ամուսնին գործած սխալը։

Նոյն միջոցին Շարիւս ալ ելեր էր անկողնէն՝ կնոջը պէս լաւ քուն մը քաշելէ ետեւ, որով կատարելապէս հանգիստ կղզար ինքզինքը։ Ժամը վեցին սկսաւ իր սովորական պաշտօնն՝ առանց բնաւ կասկած մ'ունենալու գիշերուան անցքերուն վրայ։

Ժամին ութին մօտ էր. երբ տիկին Մօրան, ոչ կատաւարանին, ոչ ալ իր սենեակին մէջ Բլեռը չգտնելով, որոշեց փնտռել տալ տանը մէջ։ Նախ Սպանեօլին յանձնեցաւ այս պաշտօնը։ Երբ այս վերջինը լուր տարաւ տիրուհիին թէ տանը մէջ ոչ ոք տեսեր էր Օր. Բլեռն առաւօտեան զանգակէն ի վեր. տիկին Մօրան՝ սրտատանջութեան մէջ իյնալով՝ տոքթէորին իմացուց այս տարօրինակ իրողութիւնը։

Ամէն մարդ այն ատեն փնտռել սկսան աղջիկը, տանն ամէն կողմը խուզարկուեցաւ մինչեւ ձեղնայարկերը. վերջապէս հարկ եղաւ անձնատուր ըլլալ անժխտելի իրականութեան և ընդունիլ թէ աղջիկն անյայտ եղած էր տանը մէջէն։

Տոքթէօրը չեր գիտեր ի՞նչ մտածէր։ Անուշա չեր կրնար մտքէն անցնիլ թէ դուրսէն մարդիկ մտեր էին իր տունը՝ հակառակ գոց դռներուն նիգերուն և վանդակներուն, և Բլեռ յանդուգն առեւանգի մը զոհ գացած էր։ Այլ և այլ կարծիքներու մէջ կը տատանէր։ Լէոնթին Լանտէ, որուն բերանը փրնտրուեց առանց իր սրտատանջութիւնն զգացընելու, պատասխանեց թէ Բլեռ այն գիշերը պառկելու ելած չէր։ Վերջապէս աղջկան անհետացումն անհասկընալի կը մնար իրեն համար։ Բնականաբար հետեւեալ հարցումներն սկսաւ ընել ինքնիրեն։

(Շարունակելի)